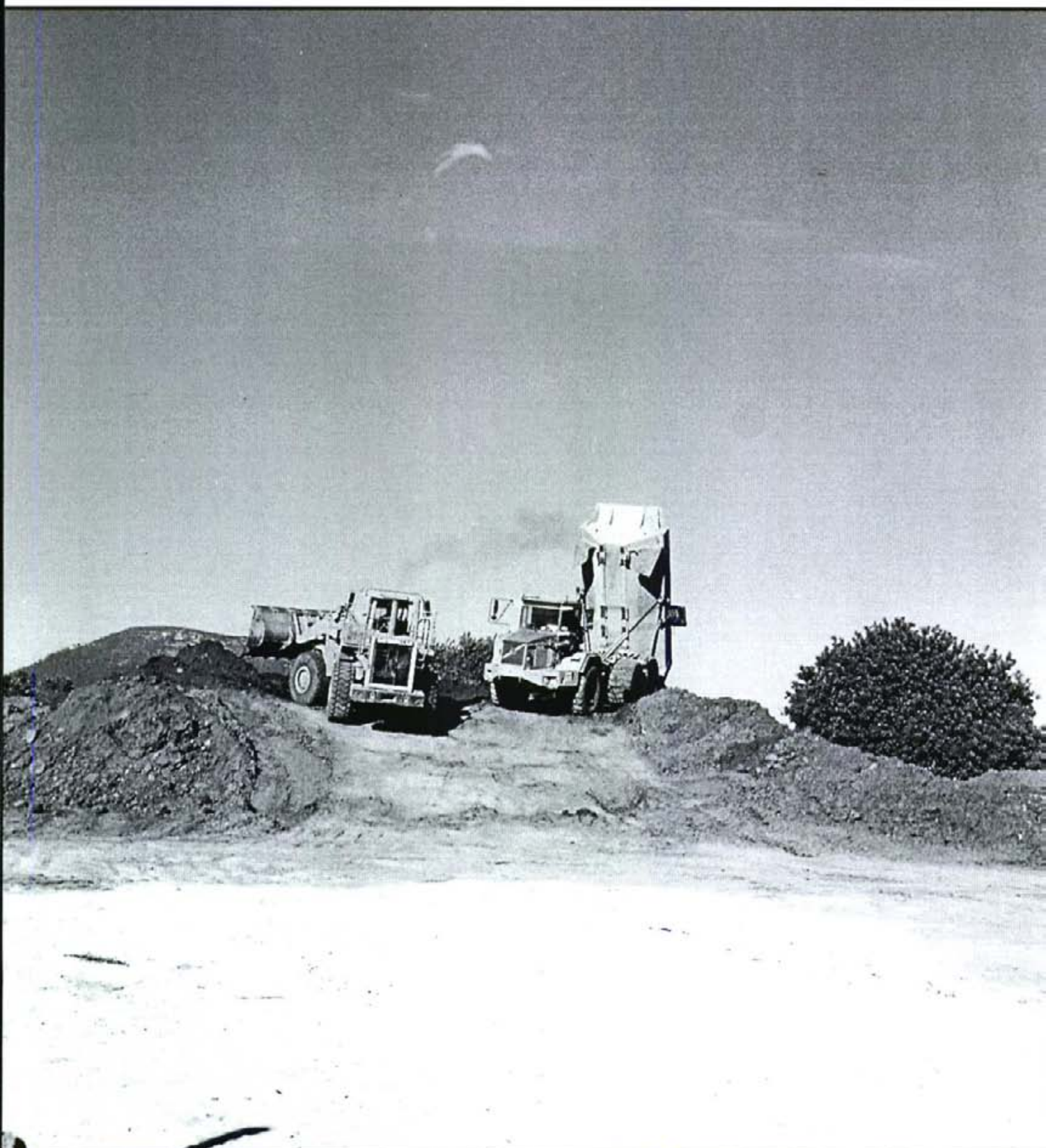

LLUCMAJOR

núm. 253

de pinte en ample

març 2004
1,40 €

COMENCEN LES OBRES DE LA VARIANT DE LLUCMAJOR

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

GORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX

Catalina Font

♦
COLLABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Antònia M. Bonet	Llúcia Caldés
Celso Calviño	Francina Capellà
Miquel Cardell	Sebastià Cardell
Francesca Clar	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Maties Garcias	Miquel Janer
Franc Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Aina M. Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
A. M. Monserrat	Francisca Mut
Guillem Oliver	Jaume Oliver
Margalida Palou	Bartomeu Prohens
Joan Quintana	Nanda Ramon
Miquel Ribot	Damià Roig
Sebastià Rubí	Josep Sacarés
Miquel Sbert	Tomeu Sbert
Catalina Serra	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs	M. del Mar Vanrell
Bàrbara Verdera	Francesc Verdera
Biel Vich	

♦
IMPRIMEIX**TIRRENA, S.A.**

C/. Pintor Joan Gris, 2 - 07500 Manacor

♦
El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

La Consellera Cabrer esmola la garrova

El Govern de les Illes Balears, en mans del PP amb el beneplàcit d'UM, actua amb pressa i decisió per dur endavant la seva política de carreteres. Un dels elements claus d'aquesta política és l'autovia del migjorn de Mallorca, que per ara només s'ha concretat en el tram Palma-Lluçmajor i en la variant que ha de treure el trànsit cap a la carretera de Campos, allunyant-lo quilòmetres enfora de la vila i els seus comerços.

El 12 de febrer, Mabel Cabrer, consellera d'Obres Públiques, va fer cap a Lluçmajor per donar el sus a les obres de la variant i per comentar les característiques de la variant i de l'autopista. Acompanyada del batle, la consellera va defensar aquestes noves vies de comunicació i, d'acord amb el seu peculiar estil de parlar i de fer política, va repartir estopa entre els qui s'hi oposen. I és que Cabrer és una contundent representant d'aquests polítics de la dreta que, seguint els dictats aznarians, actuen "sense complexos". Per això té la llengua lleugera a l'hora d'atacar els adversaris.

Tant s'embulla la pepera Cabrer que va fer responsables dels morts d'accident de trànsit tots aquells qui s'oposen a la seva política d'autopistes, però va quedar tan tranquil·la fent les seves habituals incitacions a la velocitat al volant, que són la vertadera causa de la major part dels accidents.

Per una altra part, també va tenir mots gruixats en contra dels milers de persones que, dos dies després, es manifestarien per Ciutat en contra de la política urbanística i de carreteres del PP i UM. Com que ja es preveien molts d'assistents a aquesta manifestació, Cabrer va menysprear-los dient que "són els de sempre".

Com va escriure G. Frontera, aquestes paraules, històricament, sempre han format part del bagatge dialèctic de la dreta reaccionària que ha remenat les cireres tant a Espanya com a Mallorca. No ens ha agradat gens que les diguessin des de la Casa de la Vila i en companyia del nostre batle. La funció de governar exigeix millor estil i major responsabilitat.

Inscripció de set associacions noves

Arnau Tomàs.-

En el plenari mensual amb caràcter ordinari celebrat per l'Ajuntament de Lluçmajor, es varen aprovar per unanimitat els pocs assumptes presentats a l'ordre del dia, com els següents:

- Inscripció en el Registre d'Entitats de set noves Associacions, que són aquestes:

Ràdio Unió d'Aficionats de S'Arenal

Associació de Veïns de la urbanització de Son Bieló

Geganers de Lluçmajor

Associació d'Ajuda a l'"acompanyament al malalt de les Illes"

Associació de Veïns de Maioris

Confraria del Sant Crist de s'Arenal

nal

Associació cultural "Xeremiers de s'Arenal"

- Subscripció de la pròrroga del conveni per a desenvolupar el Projecte de Teleassistència domiciliària per a aquest any 2004.

Pròxima construcció de la II fase de Ca'n Clar

A. Tomàs.-

Segons ha manifestat recentment el batle de Lluçmajor, Lluç Tomàs, ja s'ha decidit la construcció, que segurament serà enguany, a càrrec del Consorci del Consell Insular, de la II fase de l'edifici de Ca'n Clar, per tal de convertir-lo en el tan desitjat Centre de Dia de la III Edat, amb un pressupost de 721.000 €.

Recordem que després d'alguns

anys de construcció de la fase inicial d'aquest centre per a persones majors, acordat per l'anterior Govern a través del Ministeri d'Assumptes Socials, es va deixar de construir la II fase del projecte, que comprèn 1.292 m² i que conté el caràcter específic d'un Centre de Dia per a la III Edat, sens dubte la més important i de major envergadura.

Aquesta segona fase suposa la construcció d'una cafeteria a la planta

baixa de 188 m², una primera planta de 526 m² amb despatxos per a la Direcció, un assistent social i un metge, a més d'una sala de cures, una altra de diürna per a persones discapacitades o invàlides, a més d'un centre de teràpia ocupacional, una sala de jocs i terrasses interiors. I a la planta baixa, coberta amb una sala d'estar, un gimnàs i perruqueria.

Candidats llucmajorers a les eleccions

Les eleccions legislatives del 14 de març al Congrés de Diputats i al Senat tenen com a protagonistes uns quants llucmajorers i llucmajoreres que són candidats a ocupar un escó en representació de diversos partits polítics que es presenten als comicis per la circumscripció de les Illes Balears.

En primer lloc, hem de destacar que Nanda Ramon Tous és la candidata que encapçala la llista de Progressistes per les Illes Balears, que formen PSM, EU, Els Verds i ERC. Com se sap, Nanda Ramon, militant del PSM, és natural de Palma, però ha viscut a Lluçmajor i hi està vinculada familiarment. Per aquesta raó ha

col·laborat sovint en activitats culturals i cíviques vinculades al nostre poble (vegeu l'entrevista del número anterior).

Per altra banda, com a número dos de la llista del PSIB-PSOE que encapçala F. Antich, els socialistes presenten Maria de Gràcia Muñoz Salvà, una mestra d'escola llucmajorera que des de fa anys viu a Menorca i que és filla del desaparegut policia local Toni Muñoz. De fet, Maria de Gràcia Muñoz figura a la candidatura socialista com a representant de Menorca, ja que és regidora de l'Ajuntament de Maó i és a l'illa veïna on ha desenvolupat la seva carrera política.

Ocupant un lloc menys

destacat i sense possibilitats de sortir elegit, el PP presenta el montuïrer resident a Lluçmajor Sebastià Verger Bauzà com a suplent número 5. Sense possibilitats de sortir elegits, també s'han d'esmentar els diversos candidats d'ASI tant al Congrés com al Senat: G. Roig, J.

Rabasco, E. Ramos... Per acabar, crida l'atenció la presència d'Antonio Cirerol Puig (*Roqueta*), com a número 6 de Falange Española y de las JONS, una de les tres candidatures falangistes que es presenten a les eleccions a les Illes Balears.

Homenatge a Magdalena Servera

A.T.-

L'Associació de Persones Majors de Lluçmajor va organitzar el passat 14 de febrer una vetlada cultural amb un homenatge a Magdalena Servera, amb la projecció d'un vídeo on l'homenatjada recita les poesies més destacades de Maria Antònia Salvà.

La vetlada es va iniciar amb un recital poètic i cançons a càrrec de Maria Cañellas, Paquita Cañellas i Pedro Jaume.

Ball de carnaval

Més de 125 socis varen prendre part al ball de Carnaval a l'Associació de persones Majors del carrer de l'Es-

plai. Va ser tot un espectacle, ja que tothom es va presentar amb una dis-

fressa diferent i original, i fins i tot se'n va presentar un vestit de Sara Montiel.

Diada de Premsa Forana

C. Julià

El dissabte 7 de febrer va tenir lloc a la seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, a Sant Joan, una diada en la qual hi prengueren part la majoria de les publicacions associades. El dematí es va presentar la pàgina web de l'Associació a càrrec de Guillem Vanrell i Gabriel Salas, autors del disseny, i posteriorment el president de l'Associació Catalana de Premsa Comarcal, Antoni Garrido, va pronunciar una interessant conferència sobre l'estat actual d'aquesta entitat.

Després del dinar es varen atorgar els primers Reconeixements de Mèrits de la Premsa Forana a Nofre Arbona, de la revista Bona Pau de

Montuïri, per la seva llarga trajectòria a la junta directiva de l'Associació, i a Joan Melià, director general de Política Lingüística de l'anterior

legislatura del Govern de les illes Balears.

La diada va finalitzar amb la celebració de l'assemblea anual.

**PERRUQUERIA
PUIGSERVER**

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 64 05 14 (Lluçmajor)

Sa Llibreria

*Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina*

C/. Sa Font, 15 • Tel.: 66 26 66 (Lluçmajor)

S'Arenal

Important millora a la urbanització de Badia Blava

Tomeu Sbert (text i foto)

Dies passats assistírem a la urbanització de Badia Blava a la mostra de les obres que durant els darrers mesos s'hi ha realitzat, i que consisteixen en l'ordenació d'una via de baixada fins a la mar, per a vianants o vehicles.

Aquesta baixada ja existia però els temporals, o tal vegada deficiències d'obra feren que s'hagués de prohibir el pas a les persones i també als vehicles de tot tipus.

Es tracta d'una obra agosarada i una mica fantàstica. S'han adequat xarxes de ferro a tota la zona del penya-segat propera al camí; s'ha reforçat tot el camí de baixada, la via conté baranes de fusta, el terra s'ha empedrat i es compta amb zona d'aparcaments. A baix de tot, pràcticament, s'han adequat escales de fusta fins arribar a una zona "solàrium", també de fusta, que facilita el bany a les netes aigües.

Impressionant i atrevida, la baixada fins a la mar, a Badia Blava

La principal aportació econòmica ha anat a càrrec del Ministeri de Medi Ambient, signada quan Jaume Matas n'era ministre.

A la presentació de les obres efectuades

hi havia el batle llucmajorer Lluç Tomàs, acompanyat del Delegat de Costes a Balears, Ferran Garrido, i un grup de regidors i personal de serveis tècnics.

SYP **CONSUM**

**LA VOSTRA
BOTIGA DE CADA DIA**

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tel. 971 66 90 99 (Llucmajor)

Jornades de carnaval

La festa del XVIII Carnaval Platja de Palma fou novament molt vistosa. La caravana seguí per l'itinerari acostumat i a la Plaça de Les Meravelles hi havia el jurat qualificador per valorar originalitat i enginy dels participants i, en conseqüència, atorgar el bon nombre de premis anunciats.

L'entrega de premis va comptar amb la presència de la regidora de l'ajuntament de Palma, Francesca Bennàsser, acompanyada dels regidors llucmajorers Guillem Salvà i Julià Mòjer.

Al dia següent i a la Plaça Major de s'Arenal, tengué lloc el "Carnaval dels Petitons", patrocinat per l'ajuntament de Llucmajor i el dimarts al vespre l'"Enterro de la Sardi-

na", el qual congregà molta gent i participants al concurs de disfresses. Els premis foren entregats per les autoritats municipals.

Premis arenalers de l'any

Han estat novament convocats els "Premis Arenalers de l'Any" on es premien persones o entitats que, per un o altre motiu, hagin destacat en benefici de s'Arenal. Aquesta elecció es fa per votació popular. Els guanyadors de la darrera edició que ha tengué lloc rebran el guardó el proper 2 d'abril en un acte cultural que se celebrarà a l'Església Parroquial de s'Arenal, a les 20,30 h i hom compta amb els ajuts especials de l'Ajuntament de Llucmajor i de Sa Nostra, entre d'altres col·laboradors.

Notícies breus

- L'equip de bàsquet Impremta Bahía-Can Pedro, que juga a la categoria EBA ha perdut els seus darrers encontres i perilla la conservació de la categoria esmentada.

- D'altra banda, l'equip de futbol de la UD Arenal sembla que conservarà la III Divisió.

- Continuen sortint fums nocius des del clot ple de fems i deixalles, a la pedrera de Ca'n Set. Fins quan?

- Va morir l'hotelier Andreu Ferrà Ballester (hotels "Alegría" i "Santa Mònica") i propietari d'altres establiments. Que descansi en pau.

- Els dos fills de Pilar Crevillent, la dona assassinada el passat 1 de gener al carrer del Torrent de

s'Arenal, es troben molt millor dels trets d'escopeta que els va disparar el presumpte assassí D.P.M.

- Lluç Pou, davant de la UD Arenal es perfila com a guanyador del Trofeu Assegurances Axa-Sbert, com a màxim goleador de l'equip de III Divisió.

- Per primera vegada en la història, una arenalera es presenta com a candidata al Senat. Es tracta de Dolça Mulet Dezcallar.

- L'equip del bar Can Andreu es proclamà campió del I Trofeu d'Empreses. Hi prengueren part vuit equips de la zona turística i els partits s'han jugat al Camp Roses.

- El Recital poètic de s'Arenal enguany serà el proper 16 d'abril a l'Església Parroquial de Nostra Senyora de la Lactància.

LENTES
PROGRESIVAS

ORGÁNICO ENDURECIDO Y
CON TRATAMIENTO
ANTIRREFLEJANTE

MONTURA ESPECIAL
PROGRESIVOS

210 €

LENTES SUMA DE
ESFERA Y CILINDRO 6
No acumulable a otras
promociones

GARANTÍA DE ADAPTACIÓN DEL 100 %
SEGURO DE ROTURA DEL 50 %

ÓPTICA LLUCMAJOR

Plaça Espanya, 24 - Tel. 66 17 17
07620 LLUCMAJOR

CALIDAD Y
SERVICIO CADA
DÍA MÁS CERCA

Los

GRANDES
PEQUEÑOS detalles
DE TU vida SON
IMPORTANTES

No te los pierdas

Darrers dies 2004

Guillem Oliver

Fotos: Fermín / C. Julià

El Dijous Llarder estava previst que els més petits ben disfressats se concentrassin a la plaça del Sabater i desfilassin fins a la Plaça Espanya on hi hauria l'actuació del grup musical infantil ALEGRIA i a continuació Ball de Bot de Disfresses i actuació del grup XALOC MÚSICA. No va ser així degut al mal temps, a damunt plaça no s'hi podia estar i feia un fred de mil dimonis. L'associació Cultural Capocorb, organitzadora de l'acte, se cuidà de traslladar la festa a cobro i se n'anaren al Casal de Joves on va continuar el sarau. Sa Rueta no va poder ser Lluïda com s'haguera esperat, emperò els infants feren la seva.

El dissabte el temps va permetre la concentració de les diferents carrosses i comparses i seguir l'itinerari previst: Bisbe Taixaquet, Plaça Espanya, Font, Jaume I, Convent, Orient, Jaume II, Major, Vall i altre cop a la plaça. Participaren una quarantena de grups de disfressats, hi hagué sorteig de tres tiquets d'una estada per dues per-

CARNISSERIA □ **XARCUTERIA**

**OBRADOR
GARCIAS**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

sones un cap de setmana entre tots els participants. L'organització ja tenia previst que si feia mal temps la Rua seria el diumenge. Hi hagué fi de festa amb l'orquestra L'AU-BA.

Les carrosses i comparses molt ben decorades; com sempre les AMPAS treballaren força per endomassar i els nins disfrutaren en el recorregut, les papallones del Molí d'en Gaspar, molt plantoses, les abelletes i d'altres animalons de la Terra i d'altres planetes; carrosses reivindicatives com la dels Saharauis amb tot el personal ben vestit amb indumentària d'aquella terra; i, com no, en Miquel "Cantinflas-Pastoret" Tomàs, que quan millor s'ho estava passant ballant li varen caure es calçons.

I el Darrer Dia, dimarts, dia 24 de febrer, Enterrament del Carnaval; a partir de les 20,30 i des del local de l'obra Cultural Balear processó de gent endolada fiins a Plaça acompanyats pel grup de joves de la Banda de Música i els Timbalers del Casal de Joves; en arribar l'home de "bulto" va ser reduït a cendres i el foc purificador anuncia l'entrada de la Corema. Tot un èxit de participació.

C/ Doctor Fleming, 10
Tel. 971 66 21 14 - Fax 971 66 28 16
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

Comencen les obres de la variant de Lluçmajor

L'autopista de 6,4 km costarà quasi 26 milions d'euros

Francesc Verdera
Fotos: Coloma Julià

Amb les eleccions generals del 11-M darrera el cantó, el Govern de Jaume Matas va decidir començar el passat dia 12 de febrer les obres de la variant de Lluçmajor, amb la finalitat oficial de treure el trànsit del casc urbà de la ciutat però, a causa de les característiques del projecte per executar, podria ser l'embrió de la futura autopista del Migjorn, anunciada en més d'una ocasió i després ajornada per motius polítics i, especialment, electorals.

De moment, les excavadores i els vehicles pesants de transport fa quasi un mes que treballen devora la carretera de s'Estanyol i no devora el polígon de son Noguera on comença la nova carretera. El temps d'execució de les obres és de desset mesos, termini que la Consellera d'Obres Públiques, Mabel Cabrer, va concretar per a l'estiu de 2005 per a la seva conclusió i l'entrada en servei de la via.

El pressupost de l'obra sobrepasa els 25,6 milions d'euros. Qualificada com la variant de Lluçmajor, en realitat es tracta d'una autopista de quatre carrils, dos en cada sentit, separats per una mitjana, mentre que la longitud total és de 6,3 km. La nova via comença a la rodon a del polígon industrial de son Noguera i acaba connectant amb l'actual carretera de Lluçmajor a Campos.

L'existència de carreteres i camins radials importants condiona el recorregut de l'autopista que ara es construeix. Així, es construiran tres passos superiors per incorporar i evacuar el trànsit. Concretament, a la carretera del Cap Blanc, a la de Cala Pi i en el camí de son Marrano, mentre que en el camí de sa Torre, el pas

Les obres varen començar devora la carretera de s'Estanyol

Moviments de terra marquen el traçat de la nova via

LES DADES

Pressupost	25.641.029,76
Execució	17 mesos
Longitud	6.339 m
Velocitat	120 km/h
Calçada	2 carrils de 3,5 m per sentit
Vorera exterior	2,50 m
Vorera interior	1 m
Mitjana	12 m

serà subterrani. També tindrà dos enllaços, un a la carretera de s'Estanyol i un altre a son Noguera, així com un vial de serveis per tal de donar accés a les finques i explotacions agrícoles.

El projecte inclou, a més a més, una sèrie de mesures que, segons Obres Públiques, tenen l'objectiu de "minimitzar l'impacte ambiental". Tenen un cost de 3,3 milions d'euros i són les següents: construcció d'un drenatge, restauració de talussos, integració paisatgística de l'entorn, revegetació d'herba i d'arbusts. Així mateix comptarà amb "passos subterranis per tal que la fauna pugui salvar l'obstacle de l'autopista". Esperem que els animalets els trobin.

La consellera Cabrer va insistir, durant la presentació del projecte a la sala de plenaris de la Casa de la Vila, en el fet que els conductors que circulin per la variant podran assolir una velocitat màxima de 120 quilòmetres per hora; és a dir, categoria o límit fixat per a les autopistes. Justa-

Els caramulls de terra indiquen l'inici de les obres

ment, l'autopista de s'Arenal connectarà amb la variant a son Noguera. Unes obres l'inici de les quals és a punt -les expropiacions dels terrenys ja han estat aprovades- amb un pressupost inicial de 33 milions d'euros.

L'execució del projecte de la variant, ha afectat un centenar de propietaris. El 98% ha acceptat el preu d'oferta pel Govern en les expropiacions, xifra que s'ha concretat als voltants de 42.000 € la quarterada.

FUNERÀRIA MARE DE DEU DE LLUC

VOS INFORMAM QUE:

***A PARTIR D'AVUI PODREU SOL. LICITAR ELS NOSTRES SERVEIS DESDE
QUALSEVOL PART DE L'ILLA, INCLOSOS ELS CENTRES HOSPITALARIS
DE PALMA DE MALLOCA***

***AMB LA FINALITAT DE PRESTAR ELS SERVEIS FUNERARIS A LA
FAMÍLIA AMB MÉS DE 50 ANYS D'EXPERIÈNCIA***

SERVICIO 24 HRS.: 971 620146

971 661862 - 610 529723

D. ANTONIO SASTRE MAS (GERENTE)

CENTRAL: STA. MARÍA DEL CAMÍ. C/ REVUELTA N°9-11

Quatre mots

Sebastià Salvà, campió de Balears de caça de perdiu amb reclam

Tercer classificat al campionat d'Espanya celebrat a Albacete

Coloma Julià

En què consisteix la caça de perdiu amb reclam?

Se penja a un arbre una perdiu mascle engabiada per atreure les perdus del camp, geloses del seu territori i també geloses de les femelles a l'època de zel.

Es fa un parat, on el caçador s'amaga i a una vintena de metres es penja el reclam, i aviat les perdus li contesten, per defensar el seu espai o per defensar les femelles, és quan el reclam exhibeix els seus cants: curritxar, cornar, fer la lloca... i quan el caçador es disposa a la caça.

Hi ha molta afició a les Balears per a aquesta modalitat de caça?

A Mallorca hi ha més costum de practicar aquesta caça a la zona sud: Lluçmajor, Campos, Santanyí, Ses Salines i també Montuïri; als pobles de la Serra de Tramuntana s'ha perdut l'afició perquè han desaparegut les perdus.

A Menorca hi ha molta afició, li diuen la caça del perdigot. Es caça amb bagues i llaços, s'agafen les perdus vives per si se'n pot aprofitar alguna per a reclam, sinó se'ls amolla. A Eivissa no se practica gaire aquesta caça.

Per què vares participar al campionat d'Espanya de caça de perdiu amb reclam?

Perquè fa tres setmanes havia estat campió de Balears d'aquesta modalitat. En aquesta ocasió cada caçador va aportar la seva finca i si caçava el dematí l'horabaixa feia de jutge dels altres caçadors; això té l'avantatge que es pot comprovar al camp la feina que fa la perdiu.

Enguany hi participarem dos mallorquins al campionat d'Espanya a Reolid (Albacete), perquè ja que havia estat el 25è aniversari de la Fira de sa perdiu a Montuïri, pràcticament la més antiga que es fa en tot l'estat, la Federació Espanyola va concedir un representant més de les Illes Balears,

Com va ser aquest campionat celebrat a Albacete?

No va ser amb caça salvatge com aquí, sinó que es va habilitar un lloc al camp: es va fer un parat, a una rota i un penjador, i llavors hi havia càmeres de televisió que retransmetien la penjada, i a l'hotel on érem allotjats hi havia un circuit càmeres de TV on es podien veure totes les caçades amb el reclam. Hi havia tres jutges de camp, sempre els matei-

xos, els que avaluen la feina de la perdiu, i després es va fer la mitjana de la puntuació dels tres.

Una vegada penjat el reclam amollaven una perdiu mascle i després una perdiu femella. Es tractava de valorar la feina del reclam: com els rebia, i les modalitats de cant cap al mascle i la femella.

En aquest campionat hi participaren totes les

autonomies, exceptuant Catalunya, Galícia, Astúries i Castella-Lleó, perquè en aquestes zones no es gaire corrent la pràctica d'aquesta modalitat de caça.

Els dos participants de Balears vàrem obtenir molts bons resultats perquè n'Esteve Barceló de Montuïri va ser el primer classificat i jo el tercer.

Poligono Son Castelló
Gran Via Asima, 1
Tel. 971 430 484
Fax 971 206 998

El Arenal
C/ Diego Zaforteza, 3
Tel. 971 260 087
Fax 971 491 558

Llucmajor
Ronda Migjorn, s/n.
Tel. 971 660 701
Fax 971 669 024

Pavimentos y azulejos
Materiales para la construcción

Nos movemos con Usted.

En Almacenes Femenías miramos al futuro.
Innovamos en todas las áreas de la empresa
para ofrecerle lo mejor.

VISITE NUEVA WEB > www.femenias.com

**almacenes
femenías**

Ensenyament i llengua: els educadors opinen

El mes passat vàrem iniciar un debat sobre les propostes que ha anunciat el Govern Balear sobre l'ensenyament del català. Els directors dels centres educatius exposaren les seves opinions

i ara ho fan diverses persones relacionades professionalment amb el món de l'educació, tant de l'ensenyament públic com del concertat.

Com valoreu les mesures que ha anunciat el Govern en relació a l'ensenyament en català?

Miquel Balle Palou
Secretari General de l'Escola
Catòlica de les Illes Balears

Després de la quantitat de paper que s'ha escrit sobre comentaris a unes declaracions del Conseller d'Educació en relació a l'ensenyament en català, sembla a l'escola catòlica que no és oportú manifestar-se al respecte, en tot cas ho podrà fer una vegada que aquestes mesures siguin conegudes i s'hagin d'aplicar en els centres concertats de la nostra entitat.

El mes de maig de l'any passat l'Escola Catòlica de les Illes Balears va publicar un Decàleg on el punt 7 diu: **propugnem una escola que impulsa la normalització lingüística** des d'aquestes premisses:

- Normalització des del seny, la tolerància, el respecte de tots els no catalanoparlants i la integració progressiva de tots els ciutadans en el correcte ús de les nostres dues llengües oficials.

- El nostre compromís de fer un esforç permanent a tots els nostres cen-

tres per estendre l'ús habitual de la llengua catalana, sense perjudici de res ni de ningú.

Per tant ens semblaran bé qualse-

vol tipus de mesures que respectin els principis de la nostra escola i malament aquelles que no valorin els plantejaments que en fa la nostra entitat.

Bienvenido al vuelo de internet...

Bienvenido a la

Línea ADSL

Entre ahora y descubra sus ventajas.

**la tienda
telyco**

Telefónica

PUNTO DE VENTA PROFESIONAL

TELYCO LLUCMAJOR

Plaza España, 34
Tel: 971 12 10 83
Fax: 971 66 40 46
07620 Llucmajor

TELYCO ARENAL

Trasimé, 16
Tel: 971 26 93 10
Fax: 971 26 93 10
07610 El Arenal

TECNOFONIA S.L.

Servicio Técnico Post-venta
TELYCO
Reyes Católicos, 33
Tel: 971 27 34 06
Fax: 971 25 02 71
07007 Palma

TECNOFONIA S.L.

C/ Luca de Tena, 12 bjos.
Tel: 971 24 03 41
Fax: 971 24 78 11
07500 Palma

Miquel Bezares Portell Escriptor i professor

Si fos optimista, pensaria que l'objectiu de les mesures anunciades pel govern és frenar un procés de normalització, fer una passa enrere en el camí de recuperació dels espais socials que la llengua catalana ha perdut durant molts anys. Des del mateix optimisme, podria creure fins i tot que l'administració educativa actual és una mica ignorant de la situació de la llengua a l'escola i en el context de la societat de les illes, i que hauria optat per inhibir-se pel que fa a les seves obligacions estatutàries (entre les quals, una llei aprovada amb els seus vots, la de normalització, que l'obliga a prendre mesures a favor del català) perquè, al capdavant, això és el que li reclama una part de la societat (sembla que l'única a la qual creuen que es deuen) que li ha donat, electoralment, el seu suport.

No pot haver-hi, però, regressió si

no hi ha hagut prèviament un avenç clar i continuat, i com que, en matèria educativa i lingüística, som més aviat pessimista, diré que entenc les mesures anunciades, juntament amb d'altres ja preses, com una agressió estratègicament calculada a la cultura d'aquest país: són la manifestació d'una voluntat gens dubtosa d'acabar amb el més important dels trets distintius de la nostra identitat, que és la nostra parla.

Ens diuen que fan el que fan segons el seu programa electoral i ho rematen parlant-nos de la llibertat; com si una societat que menysprea la pròpia llengua hagués de ser més lliure! I ja és curiós que aquells qui es declaren contraris a l'eutanàsia pretenguin que ens callem quan volen aplicar-nos-la a la força.

Per acabar, si com algú ha interpretat, es tractava de fer electoralisme, m'agradaria pensar, tornant a un optimisme que no tenc, que hi ha en l'electorat *popular* un nombre important de persones que no volen que els seus fills siguin testimonis de la desaparició definitiva del català a Mallorca, i que aquestes persones arribaran un dia a veure quin és el respecte per la terra i per la manera de sentir-la que implica la llengua pròpia que té la dreta extrema que governa, des de l'odi a la diferència i a la cultura, aquestes illes.

Jaume Oliver Jaume
Professor de Pedagogia de la
UIB i membre del Consell
Escolar de les IB

Si bé estam pendents que les propostes de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear es converteixin en disposicions normatives per tal de poder-ne fer unes valoracions més detallades, pel que sabem en aquests moments pels mitjans de comunicació (i, en conjunt, tot és ple de contradiccions i de confusions), sembla que són justificades (en la meua opinió) aquestes precisions:

1. La qüestió lingüística i la qüestió lingüística-escolar, encara no són per al Govern de les Illes Balears i, per tant, per a la Conselleria d'Educació i Cultura, una qüestió d'Estat sinó de partit.

2. La política lingüística, en general, i la política lingüística escolar, en

concret, manifestada mitjançant aquestes propostes (i per altres, fetes pel Partit Popular durant la campanya electoral anterior) parteixen d'una interpretació incorrecta del concepte de bilingüisme, ja que a les Illes Balears la llengua catalana es troba en un procés de clara recessió, a l'escola i a la societat. Tant de bo que les dues llengües co-oficials d'aquesta Comunitat autònoma es trobassin al mateix nivell d'ús oral i escrit a tots els àmbits socials! Les actuacions per aconseguir un bilingüisme real han d'esser a favor de la llengua catalana, no de la llengua castellana.

3. El protagonisme que es vol donar als pares a l'hora de l'elecció de la llengua vehicular és inadequat per molts de motius. Basta pensar que de

SEMAR

Indústries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserret, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

tots els aspectes interns de la vida escolar (que són molts i molt importants), en aquests moments únicament se'ls demana l'opinió a tots els pares per canviar l'horari de la jornada escolar i, ara, per la qüestió lingüística. No és estrany això?

4. Les opcions lingüístiques dels centres escolars, expressades en el Projecte Lingüístic, formen part del Projecte Educatiu de Centre, i és el Consell Escolar (on hi ha els pares representats) l'òrgan competent per a la seva aprova-

ció. Aquesta és una greu incongruència legal de les propostes.

5. La darrera paraula en relació al Projecte Educatiu i al Projecte Lingüístic en els centres concertats la té la Titularitat. És donaria una situació absurda ja que aquestes propostes únicament serien aplicables als centres públics.

6. Els aspectes tècnics i organitzatius d'aquestes propostes a l'hora de la seva aplicació concreta en els centres generaria tal quantitat de situacions

pràcticament sense sortida, que les fa inviables d'entrada.

7. Cal tenir ben en compte les connotacions estrictament polítiques i electorals d'aquestes propostes, d'altra forma no s'entenen. És ben possible i desitjable que ben aviat aquesta situació es reconduesqui i es plantegi de forma totalment diferent, des del consens i des d'una clara opció a favor de la llengua catalana, que és la que es troba en clara desavantatge a nivell institucional i social.

Jaume Sastre Font
Professor de l'IES Lluçmajor

Les mesures que ha anat prenent el Govern els últims mesos contra la llengua catalana me semblen una barbaritat. Per començar, tiren per terra tota la feina de consens i de diàleg que van aconseguir els governs de Gabriel Cañellas i després el govern de Tòfol Soler que, no oblidem, també eren del PP. El que està fent el govern Matas és molt greu

i ens està portant directament a un enfrontament civil entre mallorquins i forasters. La "guerra lingüística" que Gabriel Cañellas i Tòfol Soler varen

evitar de totes totes, ara en Matas i els seus aliats d'El Mundo, l'estan provocant d'una manera irresponsable. Això d'una banda, perquè de l'altra en Matas, seguint les ordres que li arriben de Madrid, ens retorna directament al "bilingüisme" de la dictadura franquista, quan el mallorquí només era tolerat entre amics i coneguts i en canvi, era perseguit com a llengua d'ús públic. En Matas i el PP han acabat essent un escolanet d'en Rabasco i això, prest o tard els passarà factura.

16

FABRICA DE JOIERIA GARAU

La medalla del padre

Algo tuyo vive en mi

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

**EL TEU HOMENATGE
EN OR**

*Línia de joieria
per a home en
or 1ª llei (18K)*

DESCOMPTES ESPECIALS

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Constituida l'Associació de Veïns, comerciants i amics de s'Arenal

Maria Salvà
Presidenta de l'Associació de Veïns, comerciants i amics de S'Arenal

Aquesta associació es va constituir de manera legal fa unes setmanes, després d'haver sol·licitat la pertinent inscripció en el cens d'associacions.

Els objectius d'aquesta Associació són la defensa dels interessos col·lectius o particulars, l'anàlisi i el plantejament de propostes de solució o de millora, la promoció d'una correcta informació i participació de la ciutadania sobre els temes que els afectin, així com la recerca i la tramitació del consens sobre qüestions socials.

A la darrera reunió celebrada, el col·lectiu de persones reunides varen decidir de constituir-se en associació i designaren els membres components de la Junta Directiva, que hauran de ser ratificats a la propera reunió per celebrar, després de la constitució legal de l'Associació. Maria Salvà fou elegida presidenta, representant a partir d'ara la incipient Associació i posant-se a disposició de tothom per a informar sobre les actuacions a realitzar.

Sembla que és el moment oportú per informar la gent, mantenir un nivell suficient d'atenció i de col·laboració, intentar fer arribar les justes reivindicacions a les Administracions abans que no s'adoptin decisions irreversibles, oposar-se a mesures poc estudiades i no gens justificades, així com plantejar solucions eficaces per a la millora global de s'Arenal. També sembla que és el moment oportú per cercar com-

plicitat i cooperació.

Per cert, fins a la data no se sap res de manera oficial per part de l'Ajuntament de Lluçmajor ni del seu batle. Ni un ni l'altre s'han adreçat a l'Associació intentant donar informació o per oferir participació, ni tan sols per recabar-ne. D'altra banda, tot són rumors, notícies aparegudes als diaris, comentaris i interpretacions, a més de les manifestacions, en àmbit particular, del batle i de diversos membres del Consistori de Lluçmajor en el sentit de calmar ànims, d'indicar que allò que informen els mitjans de comunicació no s'ajusta a la realitat, i d'assenyalar que mai no permebran una reconversió integral de s'Arenal, sinó només una decidida acció de millora degudament consensuada. Això sí, s'han detectat diversos intents del que podria entendre's com la creació de confusionisme o d'invitació a realitzar reflexions pertinents sobre les postures a adoptar per alguns membres d'aquesta nova Associació que, per descomptat, mereixen la nostra atenció i que seran seguits detalladament en el futur.

Però la realitat existent es circumscriu en allò que figura als documents que ara per ara s'estan tramitant. D'una banda, el Pla Territorial, ja aprovat inicialment, contempla una àrea de reconversió territorial a la zona litoral de s'Arenal, un esponjament d'algunes illetes de les primeres línies d'aquesta zona, que es reconvertiran en espais lliures i millora d'equipaments, i reubicació de la planta hotelera en un sector posterior a Bellvista i dels

usos residencials en àrees allunyades de la mar, devora s'Arenal i Son Verí. Això ocasionaria la irreversible fractura de l'estructura socioturística i econòmica de l'actual entorn costaner. D'altra banda, el Projecte de Condicionament del Front Marítim pretén donar un rentat de cara de la vora litoral del barri, amb actuacions que semblen adequades, però que no solucionen el greu deteriorament que actualment la platja presenta al nord-est del port esportiu, i preveu unes passarel·les que, a més de suposar una urbanització impròpia d'un àmbit natural, originaria problemes amb els moviments superficials de l'arena i dificul-

taria, notablement, les necessàries operacions de neteja de la platja.

Vista la situació existent, sembla que l'únic camí, actualment efectiu, i que la nostra Associació hauria d'afrontar, és el recollit en el penúltim paràgraf de l'escrit "La destrucció programada de s'Arenal de Lluçmajor", del passat 18 de novembre de 2003, en el sentit de no votar a les properes eleccions generals els partits polítics responsables d'aquesta situació, i propiciar l'absència de vots a aquestes formacions polítiques. Sembla que aquest és l'únic llenguatge que entenen de veritat i que els preocupa als nostres polítics. .

17

**mes, a mes
 més avantatges**

per
als meus

per
als meus
propis

per
als meus
capritxos

nòmina viva

"SA
 NOS
 TRA"

CAIXA DE BALEARS

GENT DE CONFIANÇA

Maria de Gràcia Muñoz: Carta oberta a la meva ciutat natal

Benvolguts llucmajorers i llucmajoreres, segur que molts de vosaltres me coneixeu, malgrat faci anys que no convisqui a Lluçmajor, però així i tot he seguit els esdeveniments del poble mitjançant la meva família. En aquests moments me dirigesc a tots vosaltres en un moment molt determinat, el de les eleccions generals de 2004.

Els que me coneixeu d'aprop sabeu que des de fa casi 20 anys som resident a Menorca. La veritat que me sent molt integrada en el lloc on vaig començar a treballar, on vaig tenir el meu primer sou.

Com sabeu vaig anar-me'n perquè m'oferiren una plaça de mestre a Maó, des d'aquell primer moment que vaig arribar a Menorca me vaig sentir molt acollida, i me vaig enamorar de Menorca, evidentment també algú més.

Tan integrada m'he sentit, que participo activament de la vida quotidiana i també política de la ciutat de Maó. A més de tenir la meva pròpia experiència personal com a mestra, en diferents nivells i diferents Centres de Maó, he realitzat sempre la meva tasca en l'àmbit dels alumnes amb necessitats educatives especials.

Des del 99 he estat regidora d'Educació de l'Ajuntament de Maó, el 2002 vaig ser nominada Tinent Alcalde de Serveis a les Persones, de la qual

cosa me sent molt orgullosa i satisfeta, tant personalment com per la tasca realitzada.

En aquests moments som la candidata nombre 2 al Congrés del Diputats per Balears del PSOE. Vaig de candidata després del nostre expresident del Govern de les Illes Balears Francesc Antich.

Ser Candidata me fa

per augmentar el benestar de tota la ciutadania de les Illes Balears, i a més aquests mesures són un compromís ferm per part del nostre Secretari General José Luís Rodríguez Zapatero.

El que us vull fer saber és que aquestes properes eleccions Generals són molt importants per les Illes Balears i per Es-

que tenir hem patit.

En aquests moments el PSOE, malgrat els mals moments que vàrem passar, estam en condicions de Govern i de fer una Espanya millor per tots; tenim les portes ben obertes per poder arribar al Govern de l'Estat, ara la necessitat és que tots els ciutadans i ciutadanes vagin a votar, i a més que tenguin molt clar que només hi ha dues possibilitats, o bé que governi Rajoy, el partit de les mentides, el partit que ha deixat els problemes socials de la majoria sense resoldre i sense intenció de resoldre, el partit del retrocés democràtic, o bé que governi Zapatero, el partit que promou els principis del socialisme, els valors de la majoria, els drets dels ciutadans i ciutadanes, i compromís real i clar de la democràcia,...

Necessitam canviar el Govern de l'Estad, d'apostar per l'Espanya a Europa, de cohesionar Espanya a partir de la pluriritat, de recuperar l'Espanya social i democràtica, de modernitzar i innovar mirant cap el futur. Per això, us deman que el proper 14 de març aneu a votar, i que un dels drets democràtics VOTAR es faci extensiu a la màxima gent possible, l'abstenció és la negació d'un dels drets democràtics.

Una abraçada molt forta de la vostra conciu-tadana M. Gràcia Muñoz Salvà.

molta il·lusió, i viure l'experiència de ser Diputada, me resulta molt emocionant, sobretot per tenir la possibilitat d'aportar el meu treball a la majoria de ciutadans d'Espanya. Sens dubte la possibilitat d'apropar la singularitat de les Illes al Govern d'Estat serà una de les meves tasques prioritàries; malgrat en el programa electoral del PSOE ja es contemplen tota una sèrie de mesures

panya. Una majoria del 57% de la població diu que és necessari un canvi en el Govern de l'Estat.

Tots som conscients de la quantitat de mentides que el PP ha dit i del caire tant greu com el fet de dur-nos a una guerra que la majoria de ciutadans i ciutadanes no vol·lem, o el desastre del Prestige. Cal remarcar també la degradació democràtica a la qual hem arribat amb el Govern que més

Quaders de Fum Major

La crispació, els crispadors i el vot

Miquel Cardell

Comencem avui amb una pregunta senzilla: la qüestió de la normalització lingüística, havia causat mai a la nostra societat una tempesta, una tensió com la que vivim ara?

Em sembla evident que no. És cert que el PP, abans dels quatre anys del Pacte de progrés, no hi posava gens d'interès, i acudia periòdicament a la retòrica de les modalitats (allò tan fals i discutible del mallorquí autèntic en front del català estàndard, que, deien ells, ens era una cosa externa). És cert que legisaven com qui consent de mal grat i sense cap propòsit de complir les seves pròpies lleis. Deien sempre allò que la llengua catalana ha de progressar per l'amor que desperti entre els ciutadans, no amb mesures legislatives, i, mentre, no donaven cap passa veritablement orientada a fer augmentar l'amor per la llengua, la consciència de la seva importància o fer minvar les inèrcies negatives de la nostra societat.

Tanmateix en diversos àmbits de la vida social, s'havia aconseguit que el català s'aturàs de recular, que avançàs. I no havia estat un miracle espontani, ni una imposició: era resultat del treball voluntariós i desinteressat de molts d'homes i dones. Els mitjans de comunicació sorgits de la mateixa societat civil en serien un bon exemple, però el cas paradigmàtic deu ser l'ensenyament: si a moltes escoles i instituts de les illes s'ha

avançat fins a fer en català la majoria de les assignatures ha estat per l'esforç conjunt i la voluntat decidida de professors i pares (a través de la seva representació democràtica als Consells Escolars, que són un òrgan elegit dins els centres d'ensenyament, o a través de la feina de les Associacions de Pares i Mares).

No hi havia per fer repicar campanyes, ja que les estadístiques demostren que l'ús del català davalla en percentatges alarmants, però almanco no tot eren derrotes ni retrocessos.

Després varen venir els anys del Pacte de Progrés, que segurament no va fer tot el que molts hauríem desitjat (però la pregunta és: tenim sobirania, autogovern per fer el necessari per tal d'assegurar la recuperació de la llengua en tots els àmbits?). I, amb tot, es varen donar passes, sovint aplicant lleis aprovades pel mateix PP, i sempre en termes de diàleg i consens, de màxima prudència, de defugir conflictes.

* * *

El retorn del PP d'Aznar i Matas, ja des d'aquella campanya electoral feta de mentides i alarmismes, ha significat l'esclafit del conflicte. Diuen que el català ha de progressar perquè la gent l'estimi, i immediatament fan tot el possible per donar-ne una imatge tan negativa i conflictiva com poden, una imatge odiosa.

I començaren a prendre mesures: primer aquella llei retallant les exigències de català per ser funcionaris, és a dir posant la comoditat dels aspirants que no saben prou català o no en saben gens per davant el dret dels ciutadans a ser atesos en català, i per davant les lleis que estableixen aquesta llengua com idioma primer de l'administració autonòmica.

Amb aquella fantasia de les excepcions pels funcionaris de més de 50 anys que volguessin ascendir, que a la llarga els tribunals han tornat arrere: en el fons era una mesura que volia beneficiar funcionaris que han estat capaços de passar anys o dècades cobrant doblers públics d'una societat que ha legislat que vol que els seus funcionaris puguin usar el català, i han passat d'aquesta voluntat. Fatxes o burros, el típic funcionari despectiu i prepotent del vuelva usted mañana, el típic escaquejat (o el típic enxufat del PP?) que es veia així recompensat, mentre els qui s'havien esforçat, ara es trobaven que no es valorava aquell esforç. Tot un exemple moral.

* * *

Naturalment, com que l'àmbit on ha avançat més l'ús del català és l'ensenyament, aquest havia de ser objectiu prioritari del PP. Al capdavant, l'escola és eina indispensable i ben útil per assegurar un mínim coneixement del català a tots els nins que creixen a la nostra terra.

Llaços i Botons
 Margalida Tomas
 Morceria - Lloncòria
 Brodats
 C/ Major, 86 - Tel. 971120134
 07620 LLUCMAJOR

OFICINA PETER SANER • LLUCMAJOR
 C/ CARDENAL ROSSELL 48
 TEL 971 120624 FAX 971 121247
 e-mail: p.saner@teleline.es
ABIERTO DE LUNES-VIERNES 0900-1300

PARA SUS ANUNCIOS EN

hablamos ESPAÑOL **Ultima Hora** **Mallorca** Magazin wir sprechen DEUTSCH
 on parle FRANÇAIS **Balears** **Daily Bulletin** we speak ENGLISH

Diuen que van de demòcrates perquè deixen als pares el dret de triar si volen l'apartheid lingüístic. Els mateixos, tan preocupats per la participació dels pares, ai, que menyspreen les Associacions de Pares i Mares d'Alumnes, i que han retallat la seva capacitat de decisió als Conselles Escolars: l'han retallada a les noves lleis d'Educació, i després el PP d'aquí les interpreta encara de la manera més restrictiva. Tan demòcrates per un vent i tan poc per l'altre.

* * *

Pel camí, s'han passat pel forro de la corbata les opinions gairebé unànimes dels professionals, dels mestres i professors i dels estudiosos de la pedagogia, com s'han passat pel forro els advertiments dels tècnics de la universitat, els especialistes en sociolingüística, advertint que aquestes mesures només dificulten, si no fan definitivament impossible, la recuperació i la supervivència del català a les Balears. Opinions que inclouen estudis objectius pagats pel Ministeri espanyol d'Ensenyament, segons els quals els alumnes de les comunitats autònomes on s'apliquen programes com els que s'han aplicat fins ara aquí, treuen una mitjana un poc més alta a totes les proves relacionades amb llengua, amb qualsevol llengua, inclosos el castellà i l'anglès.

Passen dels lingüistes, passen dels professors, passen dels resultats objectius: voleu dir que és dels alumnes que es preocupen? voleu dir que volen, com

diuen, garantir el bilingüisme, o el que volen és anar marginant més el català, mentre proven de treure rendes electorals d'una crispació que ells mateixos han provocat amb mentides i tergiversacions?

* * *

De tema de les modalitats, de la defensa del mallorquí etc., enfront d'un suposat català estàndard que en seria aliè, no sé si s'ho paga parlar-ne més. No negam la unitat de la llengua, ah no, però farem una televisió autonòmica bilingüe, que preferirà posar pel·lícules en castellà que posar-les en un català que no sia la modalitat pròpia (també en faran doblatge al formenterer per les emissions a Formentera? I al binissalemer per Binissalem?).

Ho deia la senyora Estaràs, (si els actors doblats han de parlar com ella, pot ser val més que ho facin directament en castellà, la veritat) que l'altre dia al Parlament tenia la barra d'esmentar en defensa de les seves idees els suposats precedents de Moll i "Maria Aguiló". Pobre Don Francesc, que va recórrer Mallorca d'ajuntament en Ajuntament, de conferència en conferència, explicant perquè mallorquí i català són una mateixa cosa, argumentant la necessitat i la inevitabilitat d'un estàndard que usar on totes les llengües del nostre entorn usen estàndard. I pobre Marian Aguiló, que va deixar ben demostrat als seus treballs que considerava pròpia la cultura de tot l'àmbit de la llengua catalana, i va treba-

llar de valent en posar les bases per una gramàtica moderna i unificada del català.

No estimen la nostra llengua, ni tenen cultura ni sensibilitat, i per això menteixen i l'esguerren sense vergonya: els seus objectius són uns altres.

Curiosament, com que una cosa com una modalitat immutable no existeix, els nostres avantpassats mallorquins ho tenien prou clar cada dia, que el registre, la manera de parlar, no pot ser la mateixa al carrer i al cafè que a un sermó o una sala de justícia o una escola. Que vol dir que les llengües normals tenen unes maneres dialectals, que s'usen al carrer, en certes circumstàncies, i un registre unificat i culte, que inclou els altres i canvia també segons l'ocasió: de la literatura creativa al registre notarial, posem per cas.

* * *

Diuen que defensen la modalitat i realment tergiversen la realitat de com s'ha usat històricament el català a aquestes terres durant set-cents anys, vuit-cents quasi ja. Com semblen oblidar que moltes de les anormalitats de pràctica i idea que tenim, es deuen únicament a la persecució i la propaganda adversa que el català i els catalanoparlants hem patit a aquesta terra durant tres segles.

No crec que els importi. Ells tenen la seva idea d'Espanya, que és la mateixa del franquisme, i interpreten de forma restrictiva i tendenciosa la constitució, que ells no recolzaren, i que es va pactar com una sortida democràtica amb el Règim, per donar sortida als afans democràtics que inclouen entre les llibertats bàsiques, el dret d'existir d'aquelles comunitats, identitats o nacions de l'Estat que no es senten incloses dins aquell model, que aquell model negava i nega.

* * *

No els importa perquè, a l'Espanya profunda, aquest model nacional i nacionalista (que diu que no és nacionalista, quin morro!) és el dominant, i aquí també té prou adhesió, no de bades ha estat la idea única i dominant durant dècades, l'única que es podia difondre, i vaja si n'ha tengut de propaganda directa i indirecta, amb això no hi ha hagut veritable transició democràtica. I si pas-

IL·LUSIONS

PASSEIG JAUME III, 2 A

Tel. 971 12 03 18 Mòbil (24h) 649 03 19 27

EL TEU PUNT D'OCI

HORARI:

HORABAIXA: DILLUNS A DIUMENGE
17:00 H - 22:00 H

DEMATÍ: DILLUNS A DISSABTE
10:30 H - 13:30 H

DIMARTS TANCAT TOT EL DIA

BONES
FESTES!

VIDEOMATIC 24 hores

INTERNET - XAT

@ JOCS EN XARXA

VHS - DVD - VIDEOJOCs

VENDA: PS2

ESSER SOCI TÉ AVANTATGES: Presentant la tarjeta téns un 10% dte amb accesoris de telefonia mòbil

Art Mòbil Lluçmajor c /Hispanitat, 2 S'Arenal c/ Bergos, 46

sa per negar el dret d'existir i pensar a una bona part de ciutadans espanyols tan ciutadans espanyols com ells, amb DNI, impostos i tota la pesca, idò vengà.

Fixau-vos com usa la dreta d'aquestes illes el terme catalanista: quan l'enganxen a algú, persona, institució o idea, sembla que automàticament permeti negar-li tot el menú de drets bàsics, que els catalanistes siguem una mena d'extraterrestres, delinqüents o virus, però mai ciutadans. I ningú ha definit mai aquest terme, que inclou des d'un lingüista que defensa la unitat del català i la funció de consulta que l'Estatut atribueix a la universitat, fins a un independentista, passant per algú que creu en l'existència d'uns llaços d'unió que autoritzen a parlar de Països Catalans, anc que sia en base a una cultura, una llengua i una literatura compartides.

És igual, si ets catalanista, si et diuen catalanista, ets un bitxo que no té drets, ni llibertat d'expressió, ni d'associació, ni de manifestació. Aquesta, tot s'ha de dir, és una vella pràctica totalitària que podem trobar massa vegades si estudiem la història de l'agressió i l'autoritarisme.

* * *

Així van les coses, des d'un PP que deia que volia ser el Govern de tots, quan prenia possessió, a Madrid fa quatre anys, a Palma fa vuit o nou mesos. De tots, però tenim la majoria absoluta, i això ens autoritza a passar totalment de l'opinió de gairebé la meitat dels ciutadans. L'únic consens que admeten és la submissió, l'únic diàleg, l'aplaudiment, l'adhesió incondicional.

Són els que es permeten menysprear, amb l'excusa de "són els de sempre", una manifestació de cinquanta mil persones, la major de la història, contra la seva política territorial, contra la qual

s'han manifestat també ajuntaments que es suposa que són "seus", és a dir que alerta, amb això de la majoria absoluta..

* * *

Així van les coses, i ara, amb els aliats a la invasió d'Iraq en crisi quan els han enxampat mentint sobre el perill i les armes massives aquelles, i quan, ara si, Irak és terra de guerrilla i terrorisme; amb la idea clara que el Prestige no s'havia d'haver allunyat mai per minimitzar la catàstrofe, amb les noces de la filla d'Aznar a El Escorial; amb l'índex de precarietat laboral més alt de la UE, amb l'habitatge que ha multiplicat per dos o tres el preu mentre ells reduïen brutalment la construcció de cases de protecció oficial; amb uns impostos directes que baixen pels més rics, mentre els indirectes pugen, que són els que pagam igual els pobres... ara, estam en campanya electoral.

I amb ETA, clar, quan sembla clar que PP i la banda terrorista es necessiten, quan el PP n'ha fet l'únic argument d'una batalla d'insults i desqualificacions, manipulant les víctimes del terrorisme, i dividint-les en víctimes de primera i de segona, els qui van amb ells i els altres: els qui, per exemple, demanaven el boicot a la pel·lícula de Medem sobre el conflicte Basc...mentre amagaven que part dels doblers que l'han fet possible procedeixen de l'herència d'Ernest Lluch, tan víctima del terrorisme com qualsevol altra assassinat per ETA.

* * *

Amb tot, possiblement el pitjor d'aquest esperit totalitari desfressat amb pell de proclama constitucional sia la capacitat de manipulació informativa que demostren tenir cada dia: Hem hagut de

veure com responsables de la televisió que pagam tots eren condemnats per manipulació informativa, quan allò d'aquella vaga general que deien a les vuit del matí que era un fracàs, i que encara se'n reien de la sentència i rebien medalles del PP, i hem de consentir que després de fer favors a empreses amigues, aquestes posin al seu servei mitjans com Antena 3. I podríem seguir per tertúlies de ràdio, i així tot el que amb trist encert s'anomena la Brunete mediàtica. Mitjans de manipulació de masses que enlloc d'informar manipulen, carregant-se la democràcia per la base: com pot votar amb veritable llibertat un ciutadà que és víctima dia a dia d'una campanya de desinformació? amb això també segueixen els models de la màfia ultradretana que als USA fa negocis amb Bush, el model típic dels totalitarismes del Segle XX.

* * *

Aquests són dies per recordar que el vot decideix sobre molts d'aspectes de la nostra vida durant els pròxims anys. Que no val votar perquè si, irreflexivament i després queixar-se.

Menys ara, que per primera vegada puc votar esquerra, verd i nacionalista amb un pic. I En Carod, que collons. Això si que és una bona oferta i no les d'Alcampo.

* * *

I, amb aquestes, plou fang com una metàfora salvatge sobre els nostres caps i les nostres cases, sobre el nostre territori lliurat a les màquines asfaltadores i al ciment. Una metàfora de terra roja que ens ha duit onze grams de terra d'Àfrica, onze grams de desert, per metre quadrat. Com qui vol recordar-nos on som.

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

A na Magdalena Servera, en el seu 90è aniversari

Maria Cañellas
Foto: Rafel Fiol

De tot cor i amb molta d'admiració i afecte, vull donar la meua enhorabona a na Magdalena Servera pel vídeohomenatge que li varen fer unes persones llucmajoreres que l'estimen de veritat, vídeohomenatge patrocinat per l'Ajuntament de Llucmajor.

Na Magdalena es merexia que quedàs constància de com ha donat a conèixer la poesia, principalment les poesies de Maria Antònia Salvà. Jo vaig tenir el privilegi de prendre part activa en aquest vídeo, recitant amb veu "en off" un glosa i una poesia dedicades a na Magdalena: la glosa, escrita per Joan Janer, la hi va dedicar quan ella va complir els 80 anys i la poesia, escrita per l'amo en Joan Socies, l'any 1971 i titulada "La mida traspassa", no podien quedar dins l'oblit; per això i a través d'aquesta revista, pens que és una bona ocasió perquè els llucmajorers les puguin conèixer.

Enhorabona, Magdalena.

A MAGDALENA SERVERA EN ELS SEUS VUITANTA ANYS

En data tan assenyalada
Els molts d'anys vos vull donar
No me vull equivocar
Crec que tornau començar
La vida una altra vegada.

I no és cosa exagerada
Crec que succeirà així
Per què vos heu de morir?
Si estau tan bé aquí
I en el món sou estimada.

Si Déu no vos ha cridada
És perquè no vos coneix
Això és lo que em pareix
Na Servera se mereix
Viure una altra vuitantada.

M'ha sortit bé sa glosada
I per això l'escriuré
Cada any una vos faré
I la vos entregaré
Magdalena estimada.

LA MIDA TRASPASSA

A Magdalena Servera Servera,
recitadora excepcional de les poesies
de Maria Antònia Salvà

Què és la poesia,
Digau-m'ho...digau,
Si muda, dins llibres,
Descansa en pau?

Res, res, ens diria
El Pi de Formentor,
Malgrat sa bravura
I la seva verdor.

Na Maria Antònia
Dels Polls Venturers,
No coneixeriem
Els llucmajorers.

Cal cor que bategui
I un esperit viu

Que en nom del poeta
senti lo que diu.

Cal ànima tendra
Per a fer plorar
Quan sigui emotiu
Lo que ha de contar.

La cara joiosa,
D'eix cor i esperit,
Déu te'n féu ofrena,
I tots n'hem gaudit.

Si a tu doncs no et manquen
Per l'art de cantar,
En tens a balquena
Per a recitar.

Has vessat delícies;
Tu ho saps i jo ho sé.
T'ha fet mansbelletes
Tot llucmajorer.

Permet que t'ho digui,
A boca ben plena:
Ets un bon canari
Pel cant, Magdalena.

I per fer reviure
Cants de "La Llapassa"
Les manyes que tens
La mida traspassa.

Joan Socies, Llucmajor, 17
de novembre de 1971

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

Xerrades de cafè

Dos carnivals

Un que escoltava.-

- Ja s'ha acabat el Carnaval...!
- T'ho penses!
- Com és això? O encara no saps que ja ha arribat la Co-
rema?
- Sí, però el que jo vull dir és que enguany s'ha acabat un
Carnaval, i ja en tenim un altre.
- I, quin és?
- Home, la campanya electoral...!
- Tens raó, no hi havia pensat...
- Ja tenim uns dies carregats de propaganda de tota mena,
que també és un vertader carnaval, només és que no hi ha ca-
rosses.
- Segons quines...
- El que m'estranya és que, al manco a Lluçmajor, no
s'hagin aprofitat els dies de Carnaval i de les carrosses per fer
propaganda electoral.
- És que fins que no arriben els dies assenyalats, no en po-
den fer, de propaganda.
- Però jo pens que, com que l'esperit del Carnaval és fer
crítica, tant amb les carrosses com amb les comparses, no en
vaig veure gens, d'esperit crític
- Tal vegada va ser perquè a Lluçmajor tot va bé...
- Deu ser per això.
- Berbes a banda, tant Sa Rúa com Sa Rueta i S'Enterro
varen ser extraordinaris, perquè no havia vist tantes carrosses
, comparses i colorins com enguany.
- Per això mateix, l'èxit d'aquest Carnaval de Lluçmajor
pot ser propaganda electoral per als qui comanden a l'Ajuntament.
- Alerta, perquè si els altres els retreuen la doblada que
gasten amb tants de caramels, serpentines i altres coses que
no es veuen, però que pagam tots, els pot sortir el tir per la
culata.
- Res...! Quan la gent participa tant, vol dir que ho aplau-
deix i ho aprova...
- Ja ho veurem si sortirà aquesta propaganda electoral...!
- Jo, si he de ser sincer, disfrut amb això, perquè
m'agrada escoltar les promeses que fan tots els polítics per al
nostre benestar.
- Sí, promeses que llavors no compleixen!
- Home, alguna sí...!
- Ara que ho dius, n'hi ha una que fa molta il·lusió.
- Quina?
- Uns diuen que si guanyen les eleccions podrem anar de
franc al dentista perquè ens compongui el barram...
- A tots?
- Home, només als jubilats!
- Fins que no ho vegi, no m'ho creuré!!

206 SW

AGENTE OFICIAL
RAMON NICOLAU, S.L.

307 SW

C/. Marina, 104 - Tel. 971 66 05 21
Exposició i Venta: C/. Marina s/n. - LLUCMAJOR

23

FRANCO MÓJER

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

Instal·lador autoritzat per la D.G.I.

Instal·lacions i reparacions Elèctriques

- ⚡ Il·luminació
- ⚡ Aire condicionat
- ⚡ Energia Solar
- ⚡ Porters automàtics
- ⚡ Reformes
- ⚡ Antenes
- ⚡ Megafonia
- ⚡ Telefonía
- ⚡ Línies B.T.
- ⚡ Manteniment

C/. Ramon Lull nº 33 - Lluçmajor 07620
Tel.: 971 660 918 - Fax: 971 660 281
Mòbil: 629 270 307

URGÈNCIES ATESES EN 24 H.

Temps passat

24

Antoni Monserrat
Ignasi Barceló

Els alumnes del Sr Pomar
En aquesta foto hi ha els al·lots

que devers l'any 1941 anaven al col·legi Sant Bonaventura amb el mestre D. Francesc Pomar Bonnín. En ella n'hi ha de diferents edats.

Aquells que feien preingrés (curs que a vegades durava dos anys) i aquells que estudiaven teneduria. La classe, gens nombrosa, mostra

XEMENEIES

BALEARS

- Tot en foc
- Venda de xemeneies, estufes, forns de ferro, "barbacoes"
- Li resollem els problemes de fum o de manca de calor
- Exposició - Venda de ceràmica i pintura i components de decoració

Ctra. Campos, Km 24'700 Tel./Fax 971-66 91 18 (Llucmajor) E-Mail: xemeneiesfocart@yahoo.es

que, en aquell temps, aquells que aspiraven a qualque cosa més que l'educació primària eren una minoria.

1. Bartomeu Cardell Boscana.
2. Sebastià Puigserver Adrover (a. Putxades). Casat amb na Francinaina Boscana Roig. Tenen una filla, na Sebastiana.

3. D. Francesc Pomar Bonnín (a. de ca'l Sr. Pau). Mestre.

4. Llorenç Oliver Sbert (a. Marroig, Poncoves, Pintor). Casat amb n'Antònia Barceló Obrador. Tenen dos fills, na Catalina i en Francesc.

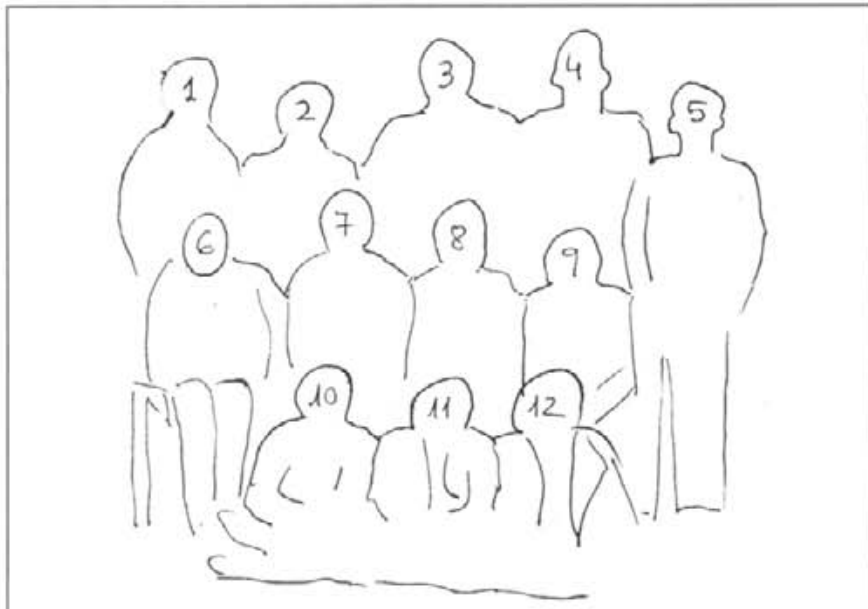
5. Miquel Ferretjans Viladons (a. Cabrialeta). Casat amb na Margalida Vives (a. Petrera).

6. Sebastià Pons Rubí. Va fer feina a Ca'n Reus. Viu a S'Arenal.

7. Pau Puigserver Caldés. Viu a Palma.

8. Guillem Mut Carbonell (a. Garau). Casat amb na Maria Filori Ferretjans (a. de Binilegant). Tenen dos fills, en Guillem i en Miquel.

9. Francesc Jaume Salvà (a. Reixec). Casat amb na Maria Vich

Tomàs, tenen un fill, en Franc.

10. Antoni Cardell Tomàs (a. Furia).

11. Joan Mir Serra (s'apotecari Buscaneta). Casat amb na Catalina Moragues. Tenen tres filles, na Margalida, n'Elisa i na Maria Antònia.

12. Bonaventura Valls Segura (a. Ventureta). Casat amb na Josefina Colom Morey.

AGRAÏMENTS: Donam les gràcies a tots aquells que amb la seva col·laboració han fet possible la publicació de la foto i de manera especial a en Ventura Valls (núm. 12) i a en Llorenç Oliver (4).

Si algú troba alguna errada a les dades, per favor, avisau-nos al número de telèfon 971660190.

Muévete con Renault

Tres pilares muy importantes para que tu vida no se pare:

- Vehículo de Sustitución.
- Menú Amarillo sin cita previa.
- Servicio de Asistencia 24 horas.

Y muchos más servicios a tu disposición:

- Exposición: Vehículos Nuevos y Vehículos Ocasión.
- Servicio Post-Venta: con mecánica, electricidad y carrocería.
- Vehículos de demostración.
- Boutique Renault.

SERVICIOS RENAULT. Nos movemos para que no pares.

RENAULT

Agencia RENAULT

BARTOMEU JAUME NADAL, s.a.

Ronda Migjorn, 123 - Tel.: 971 66 01 40 / 971 66 01 41 - LLUCMAJOR

Gent de la vila

Na Catalina Monserrat i Rubí Na Catalina "tema"

Nascuda a Lluçmajor al carrer del Born, el 18 de juny de 1914, ha esdevingut una de les artistes més reconegudes dins de la nostra geografia illenca i els seus brodats han estat admirats i alabats per unes quantes generacions. Ella ha pintat, un pic i un altre, veritables obres d'art amb l'ajuda de l'agulla, el fil i el tambor. I ens deixa unes obres d'un valor extraordinari en tots els aspectes.

Però el que més apreciam d'ella és la senzillesa i l'amistat que, dia a dia, ens brinda. I que, amb les seves paraules, ens acostava al nostre poble i a uns homes i dones que estimaven la feina i es realitzaven en el treball ben fet, en l'obra mestra, en la quotidiana exigència d'un treball honest i ben acabat fruit del seu esforç.

Qui eren els vostres pares?

El meu pare era en Gaspar Monserrat i Salvà, "en Gaspar, és ferrer des Born" i la meua mare era na Maria Rubí i Puigserver de "Can Caliuet". Tots dos del carrer del Born, entre ca els padrins "Caliuet" i aquesta casa, que era la del meu pare, només hi ha la casa que fou, per molts d'anys, telègrafs.

Quants de germans tenguéreu?

Vaig tenir dos germans: N'Aina, que era la major, i en Gaspar.

Quins records teniu de la vostra infantesa?

Record les jugades que feia amb les amigues; la casa plena de ferro i ferrers que tot el temps feien feina i renou; les anades a Ciutat amb el meu pare, a la "Fundició Mallorquina" on en quedava a l'escriptori mirant, per la vidriera, als ferrers fer la seva feina i utilitzant tota la maquinària que hi havia en aquelles naus, i les passejades, que feiem els dijous a la tarda aprofitant que no hi havia classes, als tallers del meu pare als afores.

Na Catalina entra a les dependències del taller de son pare, es ferrer Gaspar, just davant l'estació del tren (1943)

On es trobaven aquests tallers?

El meu pare fou un dels industrials capdavanters de principis del segle XX a Lluçmajor. Aprengué l'ofici amb en "Beques" que tenia la ferreria al mateix Born, nº 33. Primerament, obrí el seu taller al carrer del Born, tenia llavors 20 anys, en aquesta mateixa casa que havia estat del padrí Gaspar. A les hores, vivia al carrer Ramon Llull i treballava aquí. Aquesta posada havia estat de la família des del 1700, al primer propietari, del qui tenim notícies, fou en Bartomeu Monserrat i Rubí. El pare la va reformar i adaptar com a taller de ferreria, un poc abans de casar-se, el mestre d'obres fou en Duran, que havia emigrat a Bons Aires d'on havia duit noves idees. Els aiguavessos i el corral servien per a aquest menester. Hi feien feina quatre fadrins, oficials primers, i tres mossos a més del mestre. La resta

de la casa era ocupada per la família.

De cada vegada anava agafant feines més grosses i importants. Quan era batlle en Miquel Mataró, guanyà en subhasta el fer les canals de les teulades de les cases del poble i record la casa plena de canals i xapes de giny que anaven agafant les formes desitjades a les mans de menestrals vinguts de Ciutat. Aviat el taller li fou petit i a s'era de la família, que es trobava aferrada a l'estació del ferrocarril i a la fàbrica del gas, va decidir fer-hi un taller.

Com era el taller nou?

El taller fou dissenyat pel meu pare i construït per mestre Antoni "Bolenó". Tenia dues naus amb un gran celler i un enorme aljub, a més d'un ramal de la via ferroviària que permetia apropar els vagons de mercaderies al magatzem i una rotonda, davant l'entrada, que facilitava els moviments dels vehicles. Els tallers tenien entrada per un camí de 28 pams que començava a la carretera del Cap Blanc, una vegada haver passat la via del ferrocarril i acabava a l'era. El meu pare tenia la idea de fer-lo arribar a la carretera de s'Arenal per millor comunicar la fàbrica.

Record que en el celler hi amagatzemàvem carbó de diferents qualitats i que altres ferrers venien a cercar-ne.

També hi havia molta maquinària moderna, aleshores. Un martell-pilot, una quartejadora amb la qual es feien trossets les xapes procedents de la desfeta d'algun vaixell. Entre altres.

El seu soci, encarregat de les relacions públiques, fou en Guillem Salvà, en Guillem "Llepasseta". Que, després de la mort del meu pare, quan tenia quaranta-sis anys, es quedà amb el negoci i ens féu una renda.

On anàreu a escola?

Les primeres lletres foren amb la

mestra Tous. Es trobava a una casa davant el Jardinet de l'abeurador de Cas Freres, al carrer Bisbe Taixaquet. I després, amb la mestra Isabel Ramis, mestra Bel "Ferrereta", amb la qual vaig estudiar el Grau Preparatori, Elemental, Mitjà i Superior, fins a l'edat dels setze anys, a l'escola Ave Maria.

Quan començàreu a brodar?

La meua mare, na Margalida, no volia gent aturada i que no fes res. A l'escola, a la tarda es feien labors i poca cosa més i quan jo tenia dotze o tretze anys, ella va creure que me seria de més profit aprendre a cosir i brodar, i en dugué a ca na Toninaina "Franca" del camí de Ciutat. Na Toninaina fou la que me va ensenyar a donar les primeres puntades.

I després?

Després, vaig fer feina a casa. Feines per encàrrec, per a gent de la vila i Ciutat. Quan va esclatar la Guerra, la meua mare i jo, anàrem a viure a Ciutat.

I els vostres germans, que era d'ells?

La meua germana, N'Aina, la major, havia estudiat comptabilitat i després de la mort del meu pare, el 1922, va anar a viure amb el concho en Gabriel a París. El meu germà, en Gaspar, havia volgut ser mecànic, i com ell deia no de bicicletes. Va estudiar amb els Freres de Baverall i, quan aquests deixaren Lluçmajor, va anar amb ells a Ciutat, al Col·legi de la Salle. Després, fent el servei militar com a voluntari a Artilleria, estudià de maquinista naval a

Cartagena; estava mig any a Ciutat com a xofer i la resta estudiant a la península. La Guerra el sorprengué a Barcelona, a la fàbrica de cotxes DCV. D'allà passa a ser l'encarregat de la maquinària de la fàbrica d'electricitat de Barbastro a Osca. Quan l'aviació Alemanya bombardejà Barbastro, ell fou una de les víctimes.

Que féreu a Ciutat?

Seguir fent feina per encàrrec i, a més vaig, aprendre de brodar amb fil d'or i argent. Brodava condecoracions i roba militar per a Can Bauzà, una tenda especialitzada en roba per als militars. En aquest temps vaig conèixer altres al·lotes que es dedicaven a brodar. Amb quatre o cinc ens férem molt, na Beltran, n'Albertí, na Romaguera i na Prats, treballàvem plegades i ens ho passàvem bé. A tot el grup, ens varen oferir feina a Can Bonet i anàrem a brodar-hi.

Què ens podríeu dir de Can Bonet?

Aleshores, era una de les cases, especialitzades en brodats, més importants de Ciutat. Treballava per la gent més rica i important i feia molta feina per a la resta de l'illa, sempre per encàrrec. Tenia la seva tenda al carrer Sant Nicolau, planta baixa i pis. Nosaltres, tot el grup, treballàvem al pis de ca n'Albertí.

Na Margalida Albertí, una de les meves millors amigues, fou anomenada encarregada i jo hi vaig fer feina dotze anys.

Quina feina es feia?

A Can Bonet, es feia brodat artístic, més refinat que el popular i fet amb tècniques i materials més valuosos i complexos. Tot el brodat, es feia a mà, passada a passada. Es brodaven mantells, mocadors, llençols, roba interior...

Record que, la primera vegada que vaig tenir l'oportunitat d'entrar al museu de brodats de Can Bonet, vaig quedar bocabadada i meravellada davant les riques mostres de brodats artístics que hi havia. Figures de persones, animals i plantes que semblaven reals. Dibuxos fets a puntades i passades d'agulla, que van donant les formes que cada imatge demana a la vegada que li donen volum i color.

Basta, dir-vos, que na Maria Cànaves, una de les millors brodadores que ha tingut Can Bonet, tenia un moix brodat a un coixí, que semblava real. Jo, que la vaig tractar uns quants d'anys i vaig conèixer el seu moix, en Pillo, vos diré que ell i el del coixí, es semblaven com a dues gotes d'aigua.

Record, els mantells que es feren per a les noces del fill més jove de Can March. La tela era "linon suís" i es va utilitzar fil molt prim i d'una extraordinària qualitat, jo vaig fer la mantelleria de refresc.

En aquells anys vaig obtenir el títol de Brodat Artístic. Don Alfredo Llompart fou el qui me va examinar.

Quins exàmens vos varen fer?

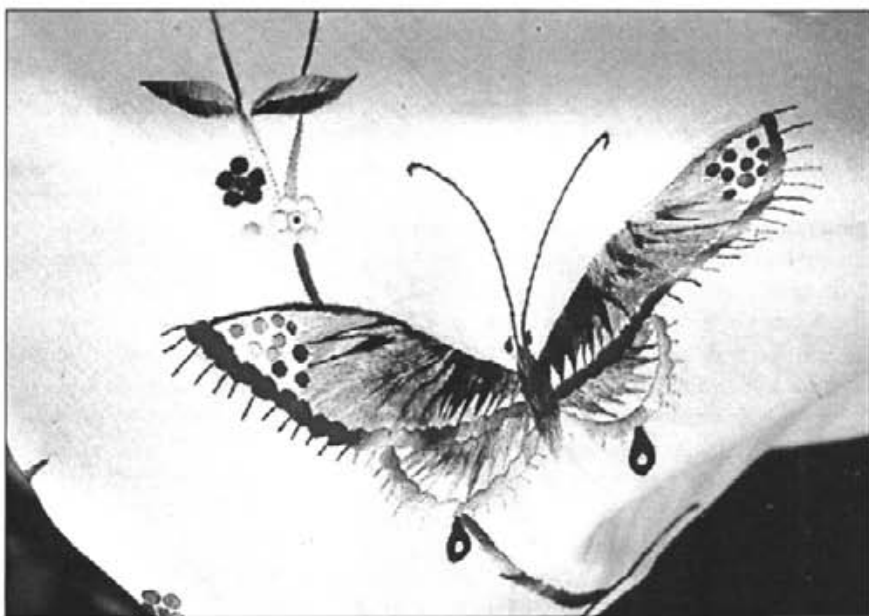
El brodat du molta feina, per molt petit que sia el dibuix són moltes les passades que s'han de donar i el temps passa aviat. L'examen consistia a presentar uns brodats començats, on es valorava el dibuix i les passades donades amb l'agulla. Un dels brodats havia de ser en fils de colors i l'altre amb fil blanc.

Pel brodat en colors, vaig presentar dues composicions a un petit mantell. La primera representa un pastor amb un sarró a l'espatlla i una ovella que li va al darrera, la segona, una pagesa que donava blat de les índies a una guarda d'indiots negres.

Pel brodat amb blanc, hi vaig dur un mocador començat amb figures vegetals.

Davant el tribunal vaig fer un bona estona de feina, fins que ells quedaren convençuts que allò era fet meu. Sempre recordaré la calor que me va pujar quan un dels homes del tribunal va dir: "- aquesta ovella està prenyada".

El títol el guard amb molt de

Detall d'unes estovalles de refresc (brodat artístic amb colors)

compte.

I després?

Vaig ser l'encarregada del taller de brodats de la Casa de Família, a Ciutat. De 1953 al 1962 quan la llevaren perquè feia anys que ja no era negoci. En aquest taller hi feien feina vint-i-cinc persones a més de les estudiants i al·lotes que vivien a la residència de la Casa de Família. En alguns moments fórem més de seixanta.

Tinc records molt bons d'aquells anys. Les vetllades passades entre aquelles al·lotes que reien per qualsevol cosa. El controlar la feina que s'estava fent, perquè fos de qualitat. Ensenyar a donar puntades, a omplir les figures,

Foren uns anys que sempre recordaré.

I una altra vegada a Lluçmajor?

Vaig tornar a Lluçmajor i vaig fer el que sempre he fet, brodar. Aquí, en aquesta casa, he treballat durant aquests anys, sempre fent feina per encàrrec i mai me n'ha fet falta. Molt de temps foren tres les broadores a més d'unes quantes al·lotes joves que venien a aprendre a brodar. També donava feina a altres broadores, que s'encarregaven de la feina que no era l'artística pròpia.

Parlem un poc del brodat. Què ens podríeu dir?

La brodada es fer un ornament en fil sobre un teixit fent a mà les passades de l'agulla.

Primerament es tria la tela, quasi sempre de fil o de cotó, la qualitat varia molt i dependrà, entre altres coses, de la utilització que ha de tenir una vegada acabada la feina i del gust i diners del que fa l'encàrrec.

Seguidament es tria l'ornamentació que durà. Més senzilla o més carregada segons els gusts. I els colors del fil que s'utilitzaran.

Aquestes dues primeres passes es fan conjuntament, la persona que fa l'encàrrec i l'artista es posen d'acord.

Després ve el marcar la tasca damunt la tela. S'ha de fer el dibuix del que es vol, s'han d'anar combinat les figures i una vegada està fet s'ha de comprovar que el conjunt resulta artístic.

I ja es comença a fer la feina pròpiament dita.

El teixit de base es disposa en un tambor i es comença a donar les passades a mà amb l'agulla i el fil.

El tambor, és per evitar els mals moviments que pot tenir la tela, a un moment donat. A vegades s'ha passat un fil d'embastar o unes guies que ens ajuden en la tasca.

Quins punts són els més utilitzats?

En el brodat popular s'utilitza molt el punt de creueta de dos per dos, tres per tres o quatre per quatre fils, el punt enllaçat, el punt mallorquí, el de cade-

Na Catalina Monserrat i Rubí a l'actualitat

neta, ... La tècnica d'aquests punts és senzilla i bona d'aprendre. El fil que s'utilitza és blanc o de color. Després cada brodadora hi posa una part d'ella mateixa i personalitza aquests punts que és el que fa que siguin una petita obra d'art.

Temps enrera, la major part de les dones sabien brodar, ho feien per passar el temps i personalitzar les seves peces de roba. Algunes, cercaven algú que els fes el dibuix o els compraven fets sobre paper i el marcaven a la roba o travaven el paper amb el fil d'embastar. Altres ho feien tot elles mateixes. He vist coses de molt de valor i altres que tenen un gran valor sentimental.

El brodat artístic és una altra cosa. El fil pot ser blanc o de color i a vegades d'or o d'argent. El punt més utilitzat és el que en mallorquí anomenem "passat" i en castellà es diu "realce". Es diu "passat" perquè es va fent a mà passades d'agulla i fil una vegada i una altra seguint el dibuix de les figures.

L'artista ha de sentir el dibuix i amb el passar de l'agulla ha d'anar donant les formes i el cos a les figures que conformen el conjunt damunt el teixit

Hi ha "passat ample" que s'empra per donar forma i cos a les figures i "perfil" que moltes vegades empram per unir les figures que conformen un conjunt.

Cada artista personalitza les passades i va introduint petites modificacions que li són pròpies i que, una vegada acabada la tasca, la convertiran en una veritable obra d'art. No hi ha dos artistes que facin el mateix "passat" com no hi ha dos pintors que tinguin la mateixa pinzellada.

La brodadora aconsegueix donar volum i forma al dibuix de tal manera que, una vegada acabat, aquest es presenti amb unes diferents degradacions del color depenent d'on li vengui la llum. El joc de llum i ombres aconseguirà que a un moment donat, un sol fil, presenti una degradació impressionant de tons dins el mateix blanc. A mi, que m'agrada treballar amb fil blanc, m'han dit, moltes vegades, que aquestes figures fetes amb gris argent són extraordinàries, quan només hi havia fil blanc.

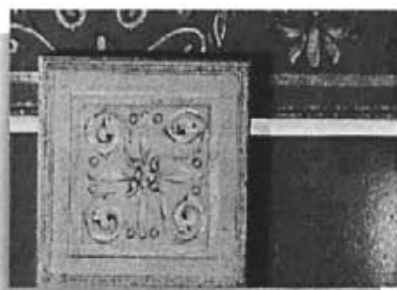
Heu exposat alguna vegada la vostra obra?

En certa ocasió, i d'això fa un bon grapat d'anys, vaig exposar una petita mostra dels meus brodats als baixos de la Rectoria al Lloc Sagrat. Fou dins d'una exposició més àmplia de feines i treballs fets per llucmajorers, era batlle en Gabriel Ramon i, encara record que fins i tot dins el Cafè Colon els homes en parlaven.

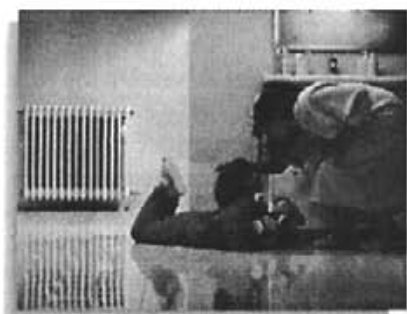
Quin és el futur del vostre ofici?

Actualment està en decadència per moltíssimes raons. La primera, no es troba gent que ho vulgui fer, la segona, és el tipus de vida que es du avui dia. Les teles brodades de fil o cotó, requereixen ser tractades de forma especial a l'hora del rentar i del planxar amb la finalitat de retreure tot el seu valor artístic cosa que xoca amb el ritme actual.

Gràcies, Catalina, per les teves paraules que ens han apropat més al Lluçmajor dels nostres padrins i que ens faran mirar amb uns altres ulls aquesta obra d'art que és el brodat.

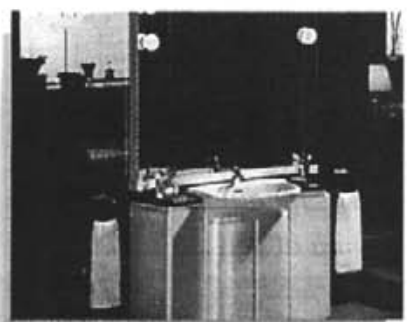
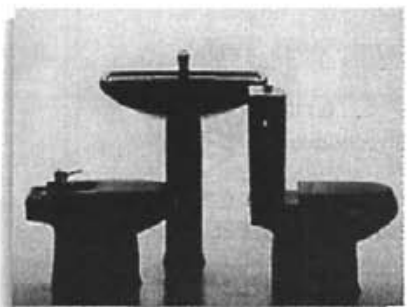

BANYS, TRESPOLS I REVESTIMENTS,
CALEFACCIÓ, AIRE CONDICIONAT...

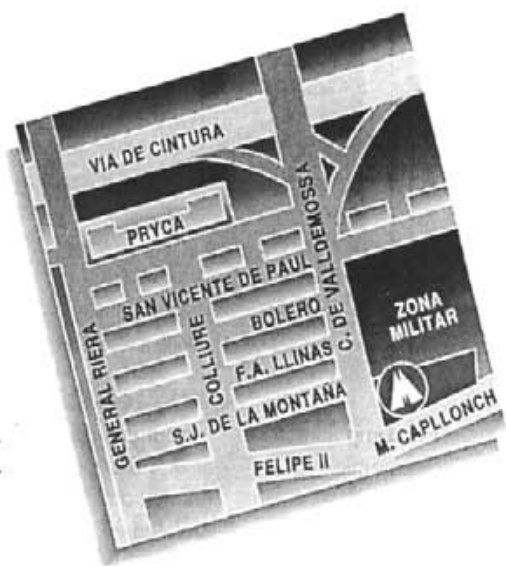

TOT

de Massanella

Roca

MASSANELLA S.A.

Ctra. de Valldemossa, 44. - Tel 75 03 45 - Palma

8 de març, dia de la dona

Aina Maria Llompart Suau

Cal recordar que cuinar, cosir, fer contenta a la parella, guardar els nins i els malalts, servir al nostres majors o fer neta la casa són tasques sense gènere, són feines que tan bé pot fer un home com una dona. Enguany és any d'eleccions i els polítics prometen moltes coses. Com sabem la dona pateix una major precarietat laboral, amb contractes més curts (si la contracten), uns sous més baixos, unes pensions més baixes i un major temps dedicat a la família (temps que no cotitza a la seguretat social). Espanya està a la coa d'Europa en serveis socials, carregant la feina a les famílies, a més Aznar i Rajoy troben que les pensions han d'ésser igual a totes les comunitats espanyoles. Però els impostos no són iguals, no pagam el mateix preu per l'impost de foms a Lluçmajor que a un poble de Badajoz; no val igual un pa a Mallorca que un pa a Sòria, no val lo mateix un lloguer a Lluçmajor que a un poble de Jaen. Llavors mentre el partit del govern diu que a *Espanya vamos a más*, a Mallorca no surten els contes, els pensionistes pateixen per arribar a final de mes i cada any perden poder adquisitiu. A les Balears anam a més amb el número de pobres, que ja són més de 125.000.

Duen que complir anys et lleva manies, complexos i altres beneïtures i et dona experiència i sabiduria. Torresspaña sembla que ha descobert la píndola de l'eterna joventut: no madura ni per sort. La indústria cosmètica i quirúrgica amb el menyspreable suport del gran Corazón de TVE intenten diàriament provocar una alt grau d'insatisfacció amb el propi cos femení que envelleix naturalment. Diàriament defineixen com a lleig o com a malaltia

aquelles grasses que s'han anat dipositant amb els anys més a un lloc que a un altre o aquelles rugositats que són la prova de tants anys de riure i de pensar. Hom és educat quan li interessa i aquesta *gente del Corazón* senzillament rebaixen els modals i les morals per sortir en pantalla i cobrar exclusives. Moltes dones ja estam cansades d'aquest circ, d'aquesta manca de maduresa física i psíquica creada amb dotblers públics.

Hi ha gent magnífica que tracta el cos femení seriósament. Un dels òrgans més excitants i agradables de les dones és el clítoris. Uns científics francesos han descobert com reconstruir el clítoris després d'una ablació.

Resulta que allò mutilat només és la punta d'un nirvi molt llarg que entra a l'interior del nostre cos, així estirant el nirvi intern cap a l'exterior és pot reconstituir la part exterior del clítoris mutilat. Ja operen amb èxit a alguns hospitals francesos i les dones operades que havien sofert la cruel ablació quan eren encara nines recuperen amb el temps el plaer de la masturbació. Enhorabona a la ciència. Recordam però que cal perseguir la barbàrie, hi ha països com Gambia on l'ablació encara és una pràctica legal i en d'altres llocs és un costum poc perseguit.

A Europa hi ha màfies que es dediquen a l'explotació del cos femení. Aprofitant l'extrema pobresa de països com Nigèria les màfies recluten a nines a partir dels dotze anys prometent prosperitat. Les nines són sotmeses a un rentat de cervell acompanyat de cruels vudús i supersticions perquè no és descuidin d'obeir els seus captors. Després d'un llarg viatge són violades i recluses a burdells europeus. Les joves

prostitutes no poden denunciar a la policia la seva situació per por de les venjances dels seus maltractadors i per por a ser retornades al seu lloc d'origen on serien humiliades i repudiades. La droga és l'única forma d'evadir-se del seu cos, del seu malson. L'explotació sexual és un gran negoci per a les màfies, el més important després del tràfic d'armes i de les drogues. La presència de màfies ha crescut molt en aquests darrers anys a les zones turístiques d'Espanya, no hem de silenciar el seu delictes: No al Tràfic de Dones, Sí a una política d'integració dels immigrants.

On es produeix una severa injustícia social és als països en guerra. Parlam d'Afganistan. Recordau lo dolent que era el govern dels talibans i que per

aquest motiu Bush i companyia iniciaren una guerra per salvar aquell poble d'una dictadura. Després de la guerra no s'han reconstruït les cases dels pobles ni de les ciutats bombardejades, ni un estat democràtic i plural, allò que s'ha construït és un gaseoducte que abans no existia, protegit amb soldats americans. Ara a Afganistan governen els Senyors de la Guerra, que com els seu nom indica imposen el seu caos segant vides amb armes americanes mentre en Bin Laden continua campant pel món. La vida de la dona afganesa, després de la guerra, és molt pitjor que abans, amb parents morts, negocis desapareguts, pobles destruïts...i continuen sense poder anar pel carrer destapades ni soles. Les dones deim No a la Guerra.

GIMNÀS A PUNT

C/. GRUP ESCOLAR, 68 - LLUCMAJOR - TEL.: 971 12 10 81

Activitats per a tota la família

Fitness (estar en forma)

Aeròbic

Step

Body - pump i Body - combat
(et convidam a provar-ho)

Taekwon-do (Infantil i adult)

Hapkido

Defensa personal

Sauna i raigs uva (preus especials)

Les més modernes màquines i el millor equip humà al teu servei

T'assessoram i t'ajudam a elegir les activitats més adequades a les teves necessitats

Neix Es Baluard

Francesca Clar

El passat 1 de febrer, el Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma obria les portes al públic, i ho feia envoltat de polèmica i d'un gran desplegament informatiu-propagandista.

L'expectació ha contribuït, sens dubte, a la notable aflluència de visitants.

La creixent popularització de l'art contemporani és aquests darrers anys, ja un fet innegable; però aquesta motivació respon no sols a un major grau de sensibilització i de coneixement, sinó també a la intrincada teranyina d'interessos en la qual, socialment, ens trobam immersos.

El Museu d'Art Modern i Contemporani, ubicat en Es Baluard –una bella intervenció arquitectònica adjunta la muralla renaixentista-, se-

gueix el model de museu entès fonamentalment com a oferta d'oci cultural. A hores d'ara el seu objectiu prioritari sembla ser més el de reclamar per al turisme, que no el de facilitar el nostre accés directe a la creació artística –els preus d'entrada són excessius-; així mateix li pertoca la tasca de conservació i de donar suport a l'estudi i a la divulgació del seu fons.

Finançat amb doblers públics (Comunitat Autònoma, Consell de Mallorca i Ajuntament), s'ha dit que conté més de 400 obres, la gran majoria pertanyents a la col·lecció de l'empresari periodista Pere Serra.

La mostra inaugural la componen unes 350 peces, i es planteja a mode de recorregut pels camins de l'art des de la darrerria del S.XIX fins

31

Vides interplay
Alquiler 24h

SU NUEVO VIDEOCLUB EN LLUCMAJOR

ALQUILER 24H

VIDEO
DVD
JUEGOS PS
INTERNET
CHAT, E.MAIL
VIDEOJUEGOS
MÓVILES

VIDEOMATIC

C/ PADRE RIPOLL, 31
(DETRÁS DEL CONVENTO DE SAN BUENAVENTURA)
TEL. 971 120251/ 655 013948

al moment actual, sempre posant esment en la creació lligada a les Illes. Una empresa ambiciosa, resolta, però amb un muntatge poc adient i mancat d'un ordre didàctic clarificador.

Tanmateix el conjunt permet adonar-nos dels buits, representatius de corrents o de tendències, que caldria omplir en un futur, i gaudir també d'algunes obres vertaderament excel·lents, enmig d'un tot amanit de treballs, sovint poc rellevants, de noms tan

coneguts com Cézanne, Picasso, Kandinsky, Miró...

Ben recomanable és l'exposició temporal que finalitzarà el 2 de maig, de l'alemanya **Rebecca Horn** (Michelstadt, 1944): **Llum empresonada en el ventre de la balena**; una instal·lació obscura i magnètica, fugissera talment un miratge de pensaments, on l'artista combina amb subtilitat la llum, el moviment, l'aigua i el so, amb la poesia de les paraules.

**Estem per la qualitat de vida.
Estem per la salut.**

www.medifiatc.com

902 110 120

www.fiatc.es

MEDIFIATC®

ASSEGURANÇA D'ASSISTÈNCIA MÈDICA

- Amb la targeta sanitària gratuïta sense cost addicional per visita o servei.
- Tenim un ampli quadre mèdic i ara també a Lluçmajor el Centre d'Especialitats Mèdiques C.E.M.
- Tenim totes les clíniques de Balears.
- Les millors clíniques i centres hospitalaris d'Espanya a més dels millors centres dels Estats Units.
- Assistència urgent a Espanya i a l'estranger 24 hores.
- Revisió ginecològica anual.
- Assistència de tocòleg al part.
- Estada y esmorzar de l'acompanyant a la clínica.
- Consulti'ns si prové d'una altra entitat sobre l'eliminació de carències.
- Assegurança dental inclosa.
- I moltes més avantatges.

**Treballem per oferir-li
La Millor Medicina Privada**

Balanguera, 15 baixos
07011 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 287 050 - baleares@fiatc.es

MF
FIATC
ASSEGURANCES

Testimonis documentals de la nostra història

(LXI) Contracte d'arrendament de Son Montserrat entre la propietària Catarina Socias i Jaume Juan Mut (24.09.1809)

-Primera part-

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

Item, _ finalment es pacte que vos tron ingres de este arrendament se vos entregaran per millor dir ara per las horas se vos han entregat los estims, _ llavors que mes abaix se descriuran los quals tindreu obligacio de dexar á la fi de ell ab la mateixa calidad, bondad, _ valor ab que se vos ha entregat, _ son com se segueix:

Llavors

Primo blat deu quarteras 10: quars.

Id: xexa una quartera 1: quara

Id: ordi deu quarteras 10: quars

Id: sivada: deu quarteras 10: quars.

Gorets

Primo: Deu quarteradas de gorets quatre de ellas qui seran [de] quatre reyes _ las restants sis quarteradas [de] dues reyes estimadas cada quarterada per cada reya trenta _ dos sous importan [?]

Fems

Primo: Quaranta _ vuit carretadas de fems tretas al camp á raho de vuit sous per carretada importan denou lliuras quatre sous 19 lliuras 4 sous.

Formiguer

Primo: trenta carretadas de formiguer estimadas a un sou, _ quatre diners per carretada importan duas lliuras. Son..... 2 lliuras

Paya

La Pansa deura quedar rasa tay de lo empaisador atenant que del mateix lo han rebuda.

Este arrendament de la expresada Possesio Son Moncerrat, fas _ otorga

yo la indicada Catalina Socias viuda á vos Jaume Juan Mut de la manera que queda explicat, _ com millor se pugue dictar, _ entendre per lo expresat termini de nou anys, contadors del dia vint, _ nou del corrent mes, _ any en havant: Prometent fervos haver, _ tenir, _ pacíficament posehir dita Possesio Son Moncerrat, a tots los drets, _ utilitats de la mateixa durant el termini de la (sic) matex arrendament, _ defensarvos contra qualsevols personas, casos, collegis, _ universitats qui intentasen perturbar á vos, y als vostros en la vostra pacífica, _ quieta possessio, _ esser tingut de firme, _ legal evicció, questio legitima deffensa, _ de tots dañys interesos, despesas, _ gastos, axi Judicials com extrajudicials, _ de tot lo qui ve de la naturalesa de evicció. Y present á tot lo referit jo el dit Jaume Juan Mut natural, _ vizi de la present vila; De grat, _ certa sciencia, libera, _ espontanea voluntad: accepto el sobredit arrendament per vos Catalina Socias Viuda a mon favor fet en el modo, _ forma que queda explicat, _ promet observar, _ cumplir tots los pactes mencionats, _ pagar á vos dita Socias, _ despues de vostre obit al hereu Propietari de dita Possesio la antedita annua merce de Cent sinquanta, _ sinch lliuras en diner en los plasos aseñalats; las vint i sinch quarteras de blat, dos quars. de xexa, vuit de ordi, _ dotse qus. de sivada, _ en el modo sobredit, _ observar _ adimplir tot lo demes á mi expectant baix la obligacio de hipoteca de tots los meus bens mobles, immobles presents, _ venidors, _ la pena de execusio que consent en mi, _ en los matexos bens meus per qualsevol Jutge ordenadora: Per la sola obstencio de este Instrument; per tot lo qual cumplir, _ observar obligam nosaltres ditas parts mutua, _ reciprocament tots los nostros respectives bens mobles, _ immobles presents, _ venidors: Renunciant la presentacio de llibell, _ demanda de

acuerdo de un dia la firma, _ privilegi de nostron dret el donar pañoras dins deu dias, _ lo espai de quatre mesos concedit en Mallorca á los qui no tenen bens mobles, _ finalment las dilacions de mesas, _ veremas nostron propi fors, _ privilegis del mateix. Sotmetentnos, _ á tots nostros bens al for, _ Juridiccio de aquell tribunal ó Curia per ahont nos voldrem convenir per la observancia de tot lo contingut en este Instrument cuja authoridad en nosaltres consentim. Y enterat de tot lo descrit nosaltres Lluisa Moncerrat, _ lo honor Guillerme Servera Consortes ambos de esta vila: De grat, _ certa sciencia libera, _ espontanea voluntad: lloham, aprovam, _ ratificam tot [lo] otorgat per dita Socias viuda mare, _ lo que respective de nosaltres baix de la condicio que seguit son obit el dit Conductor deura pagarnos á nosaltres la dita annua merce, _ demes que sia de la sua obligacio; _ axi prometem no contrariarlo en manera alguna, _ á la observancia de tot lo descrit obligam nosaltres respectives bens axi mobles, com immobles presents _ venidors: Y tambe present á estas cosas jo Miquel Mut Conductor de Binificat tambe natural, _ vizi de esta vila; de grat _ sciencia libera, _ espontanea voluntat em constituiesch fianza al expresat Jaume Juan Mut mon fill per el present arrendament, _ promet junt ab ell com sens ell principalment, _ á solas estar tingut a la satisfaccio, _ pagar de la antedita annua merce, _ á la observancia de tots los pactes, obligacions _ demes contingut en este Instrument, _ que el mateix Mut mon fill Conductor queda obligat, á cuja promissio, _ fianza obliga tots, _ cada qual de mos bens mobles, immobles, presents, _ venidors ahont se vulla que sian: Renunciant los beneficis de las novas constitucions de dividir, _ cedir las accions; la ley, _ franquesa de Mallorca de esser convingut primer el principal que la fianza, _ tambe la pre-

sentacio de llibell, _ demanda el acuerdo de un dia la firme, _ privilegi de mon dret el donar pañora dins deu dias, _ lo espay de quatre mesos concedit á Mallorca á los que no tenen bens muebles pera subhastar, _ vendre los inmuebles, _ finalmente las dilacions de mesas, _ veremas mon propi for, _ privilegi del mateix, _ sobmetentme, _ tots mos bens, al for, _ Jurisdiccio de aquell tribunal ó Curia per ahont se me voldra convenir per la observancia de la present fianza cuja authoridad en mí consentesch: Fonch fet el present acte en la vila de Llummayor del Reyne de Mallorca los demunt dits dia mes, _ any.

Testimonis en presencia de los quals lo dit honor Guillerme Servera, lo lloha, lo dit Jaume Juan Mut lo accepta, _ el nomenat Miquel Mut lo firma en casa de mi lo Notari infrascrit dits dia, mes, _ any dins Llummayor. Foren Antoni Pons, _ Sebastia Puig ambos de esta vila. Un de ells la firma á ruego, _ presencia de dit Conductor. _ Miquel Mut per haver expresat estos de no saber pero lo firma de la sua ma dit Servera devant de mi de que don fee. Valga lo que diu: alguns.

Giem Servera Sebastia Puig
Devant de mi. Barthomeu Thomas
Notari (rubricat)

Testimonis en presencia de los quals las ditas Catarina Socias, _ Lluisa Moncerrat lloharen _ firmaren el present en dita casa, _ vila lo dia sis Abril de Mil vuitcents, _ deu: essent presents, per testimonis á ello requisits, _ cridats Antoni Tomas practicant la facultat de Nota. Publica, _ Bernardo Pastor ambos de esta vila. Un de ells la firma á ruego, _ presencia de ditas Socias, _ Moncerrat per haver expresat no saber devant de mi de que don fee, _ de son conaxament.

Antoni Thomas (rubricat) Devant de mi. Bartheu. Thomas Notari (rubricat)

ARM. Prot T 118, 172-77

Cuina tradicional

Antònia M. Bonet

Crema de llimona

34

Mig quilo de sucre
150 grams de mantega
5 ous
el suc de tres llimones i la ratlladura de mitja llimona

Es baten junts tots els ingredients i es couen damunt foc molt suau fins que quallin. Durant la cocció es remou contínuament alternant les varetes i l'espàtula plana, per evitar els grumolls.

S'omplen copes individuals i es reserven dins el frigorífic.

S'acompanya de "llengües de merenga" (una per cap i, especialment, fetes del dia)

Una curiositat un exemple a seguir

M. Dolors Bas

No, no és una equivocació de la impremta. Fixau-vos si no en les lletres de peu de foto. Podem llegir-les d'alló més bé: XÀTIVA, Capital Cultural. Es tracta d'un pòster, obtingut d'una fotografia feta a un quadre que es troba a l'ajuntament de Xàtiva El monarca del quadre és Felip V. Recordau el decret d'aquets rei?. Doncs a Xàtiva el castigaren, el penjaren cap per avall perquè no hi estaven gens d'acord amb tal decret. I així restases d'aleshores. Ara ha esdevingut un reclam turístic de primer ordre.

No trobau que podem fer el mateix?
No un sembla que podem castigar uns quants polítics amb infules de monarca?

Però jo no posaria cap per avall un quadre, ni una foto, ni un pòster...

Els hi posaria a ells, a veure si així els arriba la sang al cervell i cobren seny.

Gloses i cançons

Un altre pic unes gloses de mestre Antoni Lleó

Guillem Oliver

Avui perquè sí, perquè mos ve en ganes i perquè fa massa temps que no en parlem d'Antoni Garau i Vidal, mestre de Antoni Lleó, glosador de Lluçmajor, home de la terra, del poble, filòsof i comentarista dels fets i de les persones de cada dia, gent "natural", treballadora, gent del camp, gent d'aquí, gent, en una paraula "nostra".

Fa 108 anys que es va imprimir la tercera edició de la plagueta de cançons "Unions i Desunions" (de fets moderns i antics, posat en vàries cançons...etc.) a l'estampa de Felip Guasp de Ciutat i encara l'esperit continua vigent. M'explic, vull dir el sentiment de germanor, d'honradesadel sentit de família, de la mare terra. No mos referirem al sentit d'Estat que ell tenia ni el sentit d'Espanya, No, ara no, no anirem tan enfora no sia cosa que ens perdem pel camí.

I començarem per la primera cançó i continuarem per les altres nou que hem seleccionat.

1) Per dirigir-me voldria
s'assistència del Senyor
Es Sebre de Salomó
i sa gràcia de Maria;
veiam si entendre daria
a tota sa nació
es ram de confusió
que hi ha entranyat en el dia.

8) Déu feu Adan cultivador
de tot aquest món creat,
de la mort i el pecat
qui és nat té sa partió;
però de la herència no

he coneguda igualdat,
i el pobre és tan trepitjat
com es fems d'un carretó.

22) La mort mos ve per herència,
qui és nat no en pot refugir,
des que Adan va savorir
fruit de l'arbre de la ciència,
Déu meu! donau assistència
per la maldat fer abolir
que a vos poguem acudir
tots junts nrets de consciència!

25) Oh Divino Redemptor
Déu de la immensa bondat,
donau llum de claretat
a tota sa nació;
que s'odi i sa rancor
se crem i l'impietat,
i tothom quiet conformat
en gran pau i unió

29) Si aquest deportisme dura,
que la fe no es pos formal,
Espanya, pes natural
pararà en mala ventura;
un tira i s'altra s'atura,
qui això resulta en més mal,
que un cap de vent de mestral
amb arbre que està en ternura.

30) D'Espanya és pretenció
que el germà amb germà se mat
això és una crueldat
que usa en sa nació
perquè el poder i l'honor
comporta i ha comportat
que no haurà considerat
que serà lo venidor.

41) En no compartir es treball
un poc en so benestar
dins Espanya no hi haurà
unió ara ni mai
tant si és jove com si és jai
perquè un dolent sentit fa
campana sense batai.

42) El pobre passa fortuna
per sostenir el gran Estat
i en tota calamitat
de deu dies, nou dejuna,
sens trobar persona alguna
que d'ell tengui pietat;
esclau com si està penjat
a sa marca de sa lluna.

49) Sa màquina des dogals
per penjar sa nació
és faresta i causa horror
entre els homes parcials,
per sa cloveia legals
i Viceversa es bassó;
per cada treballador
hi ha dotze majorals.

56) El pobre agricultor
es quedat descarnissat
perquè no li han deixat
dins ca seva ponedor,
en bonança i en maror
nit i dia ha treballat
i es producte és estat
per s'empleat i senyor.

Això és tot per avui. Sols hi afegirem que "hi és confrare que prenc candela". Fins el mes que ve.

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Lluçmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Fortí)
Tel.: 45 70 78 • PALMA

ASSEGURANCES

Agència Lluçmajor

Ramon Nicolau S.L.

(Peugeot)

ZURICH

C/ Marina, 104 • Tel.: 971 66 05 21 (Lluçmajor)

Sa penya d'es falcó

Les notícies arenaleres i llucmajoreres no són gens afalagadores.

Al plenari del 28-II-04 s'aprovà la pròrroga per a:

a) La construcció en una primera fase d'un centre d'educació infantil, primària i secundària, sense superar l'índex d'edificabilitat previst en el Pla parcial de Son Verí Nou inicial, sense tenir en consideració les modificacions aprovades a posteriori.

b) Construcció en una segona fase de la resta del projecte, fins arribar

als 832 alumnes, culminada la fase contenciosa promoguda per l'Associació de Propietaris de Son Verí.

Tots els partits de l'oposició votaren en contra, entre d'altres motius perquè estan en desacord que se cedesquin solars públics per a centres privats.

\$

També el "Diari de Balears" tornà reactivar la por dels arenalers i llucmajorers pel fet que

se'ls expropiï i se'ls reubiqui al costat de la carretera de s'Arenal a Cala Blava, darrera de l'actual s'Arenal i de la urbanització de Son Verí Nou, en unes 16,4 Ha on es podran construir unes 640 vivendes unifamiliars.

Les 200 places hoteleres que es pretenen eliminar de s'Arenal es podrien reedificar a la zona (34 Ha) situada darrera les urbanitzacions de Cala Blava i de Bella Vista, entre la carretera del Cap Enderrocat i del Cap Blanc.

Aquests terrenys són qualificats com a d' "alt" i "excel·lent" valor paisatgístic pel mateix Pla Territorial de Mallorca (PTM), a més de constituir una àrea de "protecció forestal" i "de la marina". Es tracta d'una zona boscosa colindant amb l'Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) del Cap Enderrocat, que ara passarà de rústica a urbanitzable.

\$

"la Caixa"

Plaça d'Espanya, 45-46
Tels.: 971 66 00 57 - 971 66 21 48
Fax. 971 12 05 14

RONDA MIGJORN
C/. Nicolau Taberner - C/. Ripoll, s/n
Tels.: 971 12 12 12 - 971 12 09 89
Fax. 971 12 10 25

LLUCMAJOR

Decrets de batlia

Miguel Salvador Cibrán ha cobrat 1.833,33 euros (305.040 pta) pel servei de Gestió de les Instal·lacions Esportives durant el mes de novembre.

Des de fa temps, l'Ajuntament va pagant aquests serveis a aquesta mateixa persona. Hem de suposar que, si cobra, deu fer la feina. Però els dubtes són perquè es contracten aquests serveis? Per què hi ha cinc persones de l'equip de govern que cobren un bon sou per dedicar-se exclusivament a l'Ajuntament? Per què hi ha dos regidors que cobren el mateix que si només es dediquessin a l'Ajuntament? Què fan els cinc assessors del Batle? Per què l'Ajuntament ha creat l'empresa municipal LLEMSA? Si tan mateix es continua contractant serveis a persones externes a l'Ajuntament?

PROMOCIONES ARABESCO S.L. ha cobrat:

- **9.000 euros** (1.497.474 pta), pel servei de Proposta i estudi de la metodologia d'implantació de l'Agenda Local 21

- **537,16 euros** (89.375 pta) per la gestió del Cen-

tre d'Extensió Universitària, del 19 al 31 de desembre de 2003 (per tretze dies dels quals, almenys vuit, va estar tan- cat)

Un altre exemple de contractació d'empreses per fer coses que es podrien fer directament pe l'Ajuntament i que sortirien molt més econòmic. El més curiós és que pareix que aquesta empresa (i alguna altra) només fa feina per l'Ajuntament de Lluçmajor.

GERÈNCIA DE GESTIÓ MITJANS DE COMUNICACIÓ (GGMC) ha cobrat un total de **23.920,32 euros** (3.980.006 pta) per gestionar el Centre d'Extensió Universitària entre el 22 de juliol i el 21 de novembre de 2003.

Aquesta empresa també és de les que darrerament troben feina per devers la casa de la Vila.. Per la informació que tenim, és la mateixa que l'anterior amb canvi de nom o els socis són els mateixos.

El batle Lluç Tomàs ha aprovat, per decret de batlia, les següents contractacions de serveis d'assistències tècniques:

- Consultoria i assistència tècnica per al disseny de la imatge corporativa

- Assistència tècnica per a la coordinació i gestió de l'agenda local 21 de Lluçmajor

- Assistència tècnica per a la implantació dels Plans d'autoprotecció escolar en els col·legis de Lluçmajor, instal·lacions municipals i elaboració de cens de locals.

Si teniu o coneixeu alguna empresa que es dediqui a aquestes coses, no importa que us presenteu, la contractació es fa sense publicitat: així que si l'Ajuntament no us ha dit res no importa que us presenteu. A més ja hi ha assistències iniciades per les empreses habituals i dubtam molt que ara ho donin a una altra empres.

De totes maneres, **convé recordar** que l'Ajuntament ja havia pagat factures per conceptes molt semblants:

- **PROMOCIONES ARABESCO 2000 SL** va cobrar **29.150,89 euros** (4.850.295 pta), entre els mesos de juny i novembre de 2002 per la redacció i implantació dels Plans d'autoprotecció escolar (aquests plans es van presentar públicament, amb assistència de representants dels centres educatius).

- **Eduardo Vellibre Roca** va cobrar **28.547,50 euros** (4.749.904 pta), entre maig de 2003 i gener de 2004 pels Plans d'autoprotecció i evacuació de les instal·lacions municipals.

Així que ja podem suposar a qui s'adjudicaran la continuació dels Plans. Perquè hem de pensar que són una continuació dels que ja estan fets, a no ser que no hagin funcionat i s'hagin de fer nous.

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

¿Conoces esa sensación que tienes cuando sabes que puedes con todo lo que te echan?. Hyundai Santa Fe. Versiones gasolina 2.4 de 145 CV. Con tracción 4x2 ó 4x4 permanente y 2.7 V6 de 176 CV con cambio semiautomático H-Matic con tracción 4x4 permanente y un moderno motor turbodiesel de inyección directa common rail CRDi. Y con todo el equipamiento de serie: ABS + EBD, doble airbag, climatizador*, llantas de aleación*, alarma con mando a distancia, faros antiniebla, etc, etc. Santa Fe, muy superior en todos los terrenos.

Gama Santa Fe: Consumo medio: entre 7,6 - 9,8 (l/100Km). Emisiones CO2: Entre 202 - 234 (g/Km).

* Excepto en versión 4x2

HYUNDAI
disfruta la vida

Gama
SANTA FE
desde **20.100€**
(3.344.359 ptas.)

Full recomandat en Pneumàtics i Bateria. Inclou IVA, Transport i Plaquet de Matriculació.

3 ANYS GARANTIA
190 KM/H
www.hyundai.es

SERVEI TALLER MECANIC J. TOMÀS C/ Antoni Maura, 50 - Tel. i Fax: 971 66 14 72 - Lluçmajor

E sports

Notícies

RC

Fotos: J. Quintana

Sense cap dubte uns dels equips que més es mereix sortir en aquestes pàgines és el dels **infantils**. De bon començament ja sabien que seria molt difícil aguantar la categoria de Ia i segur que no és gens fàcil ser l'equip més golejat i no haver guanyat cap partit, però ens donen a tots una bona lliçó de comportament i lluita. Ens podem treure tots el capell i donar-los l'enhorabona per l'actitud positiva que no han abandonat en cap moment, començant per l'entrenador, un bon entrenador, que és Tolo Pons, jugadors, delegat i la tasca dels pares que tampoc no es pot oblidar. Ànims i fins al final.

~~~~~

L'equip de **Preferent** ocupa, després de la jornada 27, la cinquena posició i encara que obté uns resultats millors que la passada temporada i que ha pujat unes quantes posicions, el seu joc a casa no acaba de convèncer. La veritat és que resulta estrany que obtinguin més punts a fora que a dins.

El jugador Marimón, una de les darreres incorporacions que es feren al planter, ha estat preseleccionat per a la Sub 18. Enhorabona,

Infantils CE Espanya I Regional

Escoleta CE Espanya

~~~~~

Un altre jugador que també ha

estat seleccionat és Albert Pons jugador aleví de 2n any. La passada temporada jugava a la Porcíncula i ja va ser preseleccionat. També en-

horabona.

Aquesta categoria, **Aleví F11**, va començar la temporada molt bé i ocupà els primers llocs de la classificació, després va caure en picat i va perdre, fins i tot, partits que havia d'haver guanyat. Ara s'ha recuperat una mica; també és cert que ha guanyat als rivals més fàcils, cosa que no vol dir que hagin fet un bon futbol. El millor partit de la temporada, segurament el disputaren fa dues jornades contra s'Arenal, el resultat va ser d'empat a un gol però lluitaren amb ganes i feren un joc de conjunt.

Fa quatre setmanes que tenen un nou entrenador, ara ho és Maties Terrassa i com a segon continua Jaume Manresa. Ànims i sort.

~~~~~

L'equip que no para és el de l'**Escoleta**, guanya quasi tots els partits. Jugadors, pares i sobretot

els padrins estan molt contents amb les futures figures.

És una llàstima però que hi hagi d'haver tantes de dificultats per a poder jugar en el pavelló i més encara, que fins ara hagi estat impossible que els més petits no hi puguin entrenar quan en la mateixa franja horària només s'utilitza una part de la pista. Supòs que l'**Ajuntament** ho solucionarà aviat.

~~~~~

L'enhonorabona més grossa és per a l'equip **Juvenil Ia** qui ara fa dues jornades que ocupa la primera posició, però arribar-hi no els ha estat fàcil: " massa pressió, responsabilitat sense estar-hi acostumats, manca de sort..." eren expressions que se sentien a les grades. Ara sembla que s'ha girat la truita, quan fins i tot els resultats dels rivals més directes els són favorables. El que es pot afirmar és que ara surten els fruits d'una gran tasca, dedicació i disciplina que l'entrenador: Miquel

Rigo ha aconseguit inculcar. Si contiuen en la mateixa línia segur que els resultats els acompanyaran.

~~~~~

No som ningú per a demanar una reflexió, però voldria recordar, a aquelles persones que sembla que ho han oblidat, que *el futbol és un joc d'equip i que no es pot fomentar la individualitat* perquè pot anar en detriment del col·lectiu. És, fins i tot aquell que evita el gol, o aquell que és generós i passa la pilota, més important que aquell que el fa però que pel seu egoisme no deixa que se'n puguin, tal vegada, fer d'altres. Si es dona aquest cas el resultat no és moltes vegades el que tothom desitja i arriba el malhumor i les crítiques.

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Antoni Maura, 2
Tel. 971 66 20 17 - LLUCMAJOR

Boutique

Atenció especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Raixà
estampacions

SERIGRAFIA TÈXIL

C. del Bisbe Jaume, 1 · Lluçmajor
Tels. 971 660 796 - 615 293 050

majorset
perruqueriaunisex

antònia isern

c/ major,7 07620 Lluçmajor
tel. 971 661 359

Basquet Club joventut de Lluçmajor Els equips cadets

Guillem Oliver

Fotos: C. Julià

Femeni

L'alegria, la voluntat, el bon sentit i ganes s'han concentrat en aquestes joves i el resultat és que l'equip es duu molt bé i els resultats són normals dins d'aquesta categoria. Els entrenadors són Pau Tomàs i Biel Sorell i actua de delegat en Toni Alba. Les jugadores: Aícia Alba, Xisca Sorell, Carme Garau, Cristina Noguera, Joana Pérez, Antònia Mª Rigo, Magda Martínez, Isa Palacios i Catalina Garau.

Masculi

Hem de dir que el futur del Club està en aquesta categoria, aquí hi ha la saba dels equips superiors. No mos falleu i tirau endavant!.

L'entrenador és Jaume Oliver i el delegat Esteve Amer.

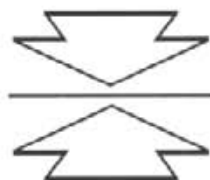
Els jugadors: Miquel Amer, Esteve Cirerol, Jaume Gelabert, Carlos López, Miquel Angel Vidal, Biel Forteza, Dani Cifre, Xisco Mingorance, Antoni Joan Oliver i Leo Marín.

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 16'30 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Campionat de Mallorca de Vela lleugera

Miquel Ribot.-

Amb més de 52 vaixells participants, s'ha disputat al Club Nàutic de s'Arenal, l'edició d'enguany del Campionat de Mallorca de vela lleugera a les classes 420, 470, Europa, Làser i l'Equipe. Després de les vuit proves disputades a la classe L'Equip va vèncer la tripulació formada per Bibi Planas i Saül Rodríguez, del CN Arenal, mentre que Marina Bonet i

Gema Rocabruna aconseguiren un merescut tercer lloc. A la classe 470 es va imposar la tripulació formada per Javi Torres i Maties Bonet, també del club local. En 420 guanyaren Jaume Bofill i Llorenç Julià, del RCN de Palma. A la classe Europa va triomfar el regatista del CN Eivissa Francisco Terrassa i a la classe Làser el guanyador fou Toni Gallego del veí club de Ca'n Pastilla.

Regata de creuers. Trofeu Bahía Indústries Gràfiques

El passat diumenge, 8 de febrer, es va disputar al CN de s'Arenal, la regata de creuers amb dos tripulants, corresponent al Trofeu Bahía Indústries Gràfiques. La característica de la jornada i del recorregut costaner de 16 milles que realitzaren els participants, fou la manca de vent. Els vaixells només pogueren navegar amb un màxim de vent de set nusos i durant quasi tot el camí hagueren de sortejat repetides calmes. El primer a travessar la línia d'arribada va ser el Pinyol Vermell, per davant de l' Omi II, tot i que l'avantatge aconseguit no va bastar per imposar-se a la classificació final que, després d'efectuar les compensacions, el guanyador va ser Omi II, del RCN de Palma. El segon lloc fou per a Pinyol Vermell, el patró del qual era Fèlix Comas, del CN Arenal. En tercera posició es va situar el Majo, de Francisco Campins, també del club organitzador.

Visita Cultural Guiada Palma Ciutat de Llegendes: La ciutat baixa

Data: divendres 2 d'abril de 2004

Horari: 18'00 - 20'30 (sortida de Cort)

Activitat: Recorregut a peu per la part baixa de ciutat amb explicacions detallades sobre la mitologia i història dels seus edificis i monuments.

Guia: Tomàs Vivot i/o Gaspar Valero de l'Associació Segall

(Historiadors, Excursionistes, membres del GEM , amb una dilatada experiència en preparació de rutes: excursionistes, culturals, històriques, poètiques, etc, i un important nombre de publicacions.)

Per a més informació i inscripcions
cridau al tel. 971-66-22-72
Preu de la visita (3 hores i dossier informatiu):
Socis: 3 euros No Socis: 5 euros

* Places limitades *
Organitza:

GRUP EXCURSIONISTA DE LLUCMAJOR
'Camina...caminaràs'

**LLucmajor
Serveis
Informàtics s.l.**

Domingo Alcalà Martínez

C/ Major, 107 07620 - LLucmajor

E-mail: llucmajorservei@terra.es

www.llucmajorserveis.com

Tel./Fax 971120797 / 609784220

Notes Columbòfiles del mes de Febrer

Joan Jaume Sastre.

Durant les dues primeres setmanes de la mesada es varen seguir fent amollades d'entrenament a Santa Ponça. Els nostres coloms es varen amollar tots sols.

A la vegada, amb el mes de febrer hem començat la temporada de curses d'aquest any. Fins aleshores en duit a terme quatre amollades des de l'illa d'Eivissa:

Classificacions.

**Primera Eivissa:
7 de febrer de 2004.**

- 1.- Joan A. Agullo i Llorenç Socias
- 2.- Bernat Bonet
- 3.- Sion Mut

Aquest dia el cel estava ennuvolat amb algunes clarianes, el vent de Llebeig rotant a Tramuntana, visibilitat regular, al migdia.

**Segona Eivissa
14 de febrer de 2004.**

- 1.- Jaume Server

- 2.- Tweedie Hugh Patrick

- 3.- Joan A. Agullo i Llorenç Socias

**Tercera Eivissa
22 de febrer de 2004.**

- 1.- Germans Sebastià i Jaume Ballester
- 2.- Jaume Server
- 3.- Antoni Oliver

Els amollaren a les 10 del matí, en vent fort de Ponent, cel clar amb algunes boires que corrien aviat, visibilitat bona. Es va fer molta de via a cronometrar el primer colom.

**Quarta Eivissa
28 de febrer de 2004.**

- 1.- Julià Monserrat
- 2.- Joan A. Agullo i Llorenç Socias
- 3.- Bernat Bonet

El dia de l'amollada, cel ennuvolat amb, molt poques, clarianes. Vent, que estones bufava fort, de Ponent rotant a Tramuntana, visibilitat bona. Es comenta que possiblement una cortina

d'aigua va fer que els coloms ens entrassin pel Llevant. És un intent d'explicar l'hora en que es va cronometrar i les pèrdues de coloms que es donaren.

En general els resultats, quant a coloms arribats als colomers entre el primer i segon dia és molt millor que la temporada passada. Actualment ens trobam davant unes pèrdues que ronden sobre un 30%. Pèrdues inferiors al 50% de la temporada passada. Esperem que es mantengui el percentatge a la darrera amollada que, si el temps ens deixa, serà el proper dissabte.

El Club, segueix parlant del IX TROFEU CIUTAT DE LLUCMAJOR, que tindrà lloc el proper 24 d'abril de 2004. Aquest trofeu, patrocinat per l'Ajuntament de Llucmajor, és l'únic que organitza i du endavant un Club Colombòfil dins l'illa de Mallorca.

Aquest any, amb molt de coratge, es torna a un

punt d'amollada carismàtic, com és la capital de l'Estat. Madrid és, pels colombòfils mallorquins, un repte difícil. Com a punt d'amollada té una gran dificultat física, primerament les serralades que l'envolten i a continuació les serralades que van dificultat el pas de les nostres aus fins arribar a la costa i finalment la mar, aquests quilòmetres que ens separen de les costes valencianes, on no hi ha on posar-se per descansar, encara que sia uns minuts, per cobrar forces i coratge i acabar de recórrer els 560 quilòmetres que ens separen. Aquestes són les seves principals característiques que els nostres coloms han de superar.

Esperem que els resultats, quant a coloms cronometrats superin les tres vegades que hi hem anat i que el trofeu es quedi a casa, cosa que ha succeït en quatre ocasions dels vuit trofeus jugats.

Jaume Server i Rigo Guanyador en dues ocasions del TROFEU CIUTAT DE LLUCMAJOR

En Jaume Server va néixer a Santanyí l'any 1947, als dotze o tretze anys vengué amb la família a treballar al camp per a llucmajorers i des d'aleshores està amb nosaltres. Avui treballa a Nord i Sapí, una de les fusteries més importants de la nostra localitat. I si bé, només fa set anys que es dedica als coloms el seu bon fer l'ha duit a ser conegut dins el nostre àmbit esportiu.

Quan entres en contacte amb el nostre esport?

Era molt tendre quan vaig començar a anar de coloms. En els anys cinquanta no tots

els colombòfils tenien rellotge propi, lo corrent era que a una societat n'hi hagués un, només un, i que estàs a disposició de tots al local social. Aquest fet passava a Santanyí i tots els colombòfils cercaven al llot per portar l'anella de comprovació al rellotge el més aviat possible. A jo, llavors tenia uns deu o onze anys i corria com una bala, en va fixar en Miquel "Pel-lo", germà d'una tia meva, i aleshores colombòfils de Santanyí. Corria, amb el "rossor" dins del puny, des del seu colomer fins a un magatzem prop de la porta murada

que es troba davant la peixateria.

Record que hi havia un colom, al colomer d'en Miquel, que me va encisar. En Miquel li deia "Lambar" i la seva proesa era haver vingut de Sagunt amb quatre hores, tot un record aleshores. Crec que foren aquelles hores passades a aquell colomer, esperant l'arribada del colom, el que va despertar en mi aquest interès.

Quan comences a cursar?

Pas a formar part d'aquest món, l'any 1997. Fent feina

amb en Miquel Puig i Ros, Miquel "Barralet", i en Bartomeu Barceló no era, aleshores, gens estrany sentir parlar de coloms i de les proeses que feien. De la seva mà vaig entrar-hi i foren ells els que me proporcionaren els primers animals.

L'any 1997 vaig adequar el sostre de la cotxera com a colomer de vol i al corral, baix l'escala del sostre, amb un tros de reixeta de filferro i una porta, hi vaig fer el colomer de cria per a les poques parelles que tenia.

Gràcies a les amistats co-

lombòfiles vaig obtenir un colom pardo d'en Pep Pizà de Ciutat, que vaig aparellar amb una femella bronzejada de 1993 d'en Lladó de Santanyí, aquesta parella, juntament amb la formada per un mascle bronzejat del 90 d'en Generoso de Madrid, fill d'uns coloms dels Anglesos (Somolónis) d'en Joan Garí "Piu" de Lluçmajor, que en Miquel "Barralet" li havia duit amb motiu de l'amollada de Madrid de 1986, i que ell va demanar per a mi a l'amollada del segon trofeu ciutat de Lluçmajor, i una femella parda del 97 d'en Bartomeu Barceló, procedent, en part, del colomer de n'Andreu Prohens de Campos, són els puntals del meu colomer.

Aquestes dues parelles lligaren i tant l'una com a l'altra m'han donat coloms viatgers de fons i gran fons.

Actualment, quants de coloms tens al colomer de vol?

Ara hi ha un centenar de coloms de vol, preparats per a les curses que estan a punt de començar. La majoria són coloms de menys d'un any i la resta, una vintena, coloms que resten de la darrera temporada de curses.

Quin sistema de viatjar utilitzes?

Viatjo al natural, mascles i femelles al mateix colomer i aparellats a la seva voluntat. Observo molt els coloms i intent trobar a aquells que estan en millors condicions per participar en la cursa. A les curses de velocitat la forma i la preparació de l'animal té molta d'importància, i és el treball del colombòfil el que fa que el colom doni tot el que té. A les amollades de fons, gran fons i llarga distància, a més d'una bona preparació de l'animal, aquest n'ha de venir de raça. A casa normalment, quan es cronometra d'aquestes distàncies, són aus procedents de les mateixes branques.

Què fas perquè els teus coloms et donin el que tenen a l'hora de fer les curses?

Durant tot l'any, i no només a la temporada de viatjar, me preocupo de l'estat físic dels coloms. Les mesures preventives són les més utilitza-

des, val més prevenir que curar. La neteja diària del colomer, encara que sia amb la llum d'una bombeta, el canvi d'aigua, les mesures periòdiques preventives per a la coccidiosi, la salmonelosi i els paràsits interns i externs estan a l'orde del dia i procuro no oblidar-me. Normalment aplic periòdicament dosis per aconseguir millorar l'estat físic i el rendiment.

Quin menjar estàs donant a les teves aus?

Ara ja he entrat a donar la mescla de curses. Aquesta és més forta que la de l'estiu o la de la tardor.

Les mescles les faig jo mateix. A un comerç de confiança compro el gra i les llavors que combino per obtenir el menjar que m'interessa depenent de la temporada i del que vull obtenir dels meus animals.

La fórmula que utilitzo és de n'Andreu Oliver d'Algaida amb algunes variants pròpies. A la temporada de curses un 30% de lleguminoses, un 10% d'oleaginoses i un 60% de cereals aproximadament. Les lleguminoses que més utilitzo són: els xitxeros, les verces, el sorgo i el favó; com a cereals: el blat, el blat de les índies i l'ordi, i l'oleaginosa: les pipes.

A la temporada de descans augment l'ordi, els cereals, i disminueixo les lleguminoses. I per a la cria i els coloms augment les lleguminoses fins arribar a un 40% o fins i tot a un 45%.

Les llavors petites, a part, com a llepolia.

Què ens podries dir sobre la cria?

Ara, al colomer de cria del corral, hi ha unes vint parelles de cria. La majoria són fruit d'unir els fills de la parella Pizà/Lladó i Generoso/Barceló. Aquest encreuament està donant bons resultats i estic cronometrant coloms de fons i gran fons, cosa que me dona molta d'alegria. Altres parelles són fruit d'encreuaments amb coloms de colombòfils de la meua localitat i regals que m'han anat fent, molts pocs són coloms comprats. A velocitat destaca la parella d'un colom regalat i una femella que procedeix del colomer de Llo-

renç Socias. També hi ha coloms del colomer d'Andreu Oliver d'Algaida i d'en Pizà de Ciutat. A més, al colomer del sostre just a la vora del colomer de vol, hi ha deu o onze parelles més, de les que estic provant els seus coloms, som dels que creuen que anualment s'ha de dur una roda de noves parelles i anar-les provant per poder trobar una parella que lligui; si els coloms d'aquestes parelles demostren alguna cosa a les curses d'aquest any, es mantindrà la parella per a la propera temporada i passarà a l'altre colomer i en el cas contrari tornarà al colomer de vol.

Alguna atenció especial?

Mesures preventives amb la finalitat d'evitar malalties entre els coloms i malformacions i debilitats en els coloms. Procuro fer neteja de forma periòdica i l'aigua la canvio cada.

Quants de coloms a l'any?

Crio uns cent cinquanta coloms de les parelles que vos he dit abans, més alguns coloms de les parelles que es fan al colomer de vol amb els coloms que estan concursant.

Fas selecció abans de començar els entrenaments?

Normalment la selecció la faig amb la gàbia a l'hora de començar les amollades d'entrenament. Començ a entrenar en el mes d'agost, quan vaig a tomar les ametlles, els porto a uns dos o tres quilòmetres del poble, primer en direcció a Campos i després en direcció a Ciutat. Seguidament faig unes quantes amollades sobre la carretera de s'Arenal fins arribar, pel meu compte, a l'entrada d'aquesta localitat.

Quins sistemes utilitzes per preparar els teus coloms per a les curses?

És una combinació entre amollades a curta distància, en un principi, que després aniran ampliant el seu radi d'acció amb els vols setmanals d'entrenament que es fan amb el club. Vols damunt el colomer.

Als vols sobre el colomer

comencen de forma lliure, però ben aviat passen a ser dirigits. Obligo als coloms a volar durant un temps determinat sobre el colomer. El que cerco és dotar els coloms d'un bon fons físic.

També els tenc, aquest any, molt de temps en llibertat.

Que recordes dels dos trofeus Ciutat de Lluçmajor?

En primer lloc que els dos coloms són de la mateixa parella, germans.

Els dos coloms són cendrosos, mascles.

En el moment de ser engabiat, anaven aparellats i tenien ous.

El primer trofeu fou el Tercer Trofeu Ciutat de Lluçmajor, des de Madrid

El segon trofeu, fou el Cinquè Trofeu Ciutat de Lluçmajor, des d'Almeria.

Alguna cosa més respecte del Trofeu?

Crec que és molt encertada la figura que l'Ajuntament dona com a premi. Representa la mort del Rei En Jaume III a la Batalla de Lluçmajor.

Algun record més relacionat amb aquests trofeus?

L'emoció que un set quan veu arribar un colom d'una cursa tan significativa com aquesta pels socis del nostre club i per qualsevol colombòfil illenc.

Ara, una de les coses que més me va emocionar fou, el dia del repartiment de premis del Club Colombòfil Lluçmajor a l'hora de la subhasta dels coloms. Quan es va subhastar el colomí que havia aportat a la festa, i que era un dels germans del colom que havia guanyat la cursa, fou la meua dona la que anava dient a la puja. Al final se'l va fer seu, per un bon grapat de pessetes i el me va regalar. Els ulls m'esperejaven.

Gràcies per les teves paraules i esperem que els èxits t'acompanyin en les properes curses.

El temps

Antònia Font

El mes de febrer va començar ben tranquil dut, encara, per la inèrcia d'aquelles calmes tan estiuenques del gener; per això, en la primera desena hi hagué temperatures suaus i, sobretot,

no plougé cap litre, enfront de la segona desena en què caigueren 43,7 l/m² (dia 19 i 20 foren els de la terra roja que tant ens va embrutar els cotxes i les persianes) i de la tercera en què plougé 18,2 l/m², cosa que ens dona 61,9

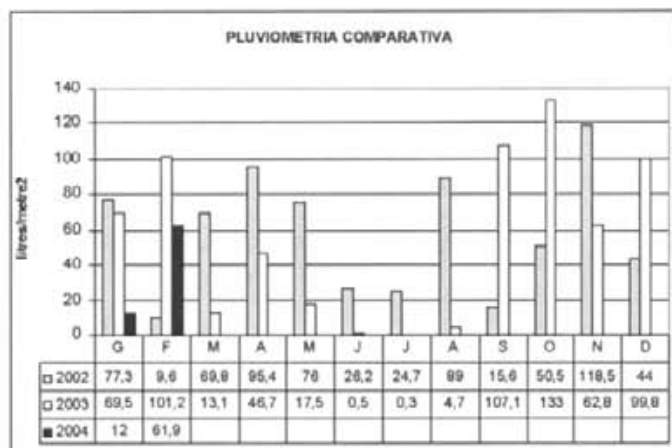
litres els quals, sumats als 12 l/m² del gener, fan un total de 73,9 l/m² en el que duem d'any.

Pel que fa a les temperatures, el dia de la rua (dia 21) els disfressats tengueren sort i s'enregistrà la màxima més alta amb 15,0°; la màxima més baixa s'havia donat poc abans, dia 19, i fou d'un valor de 7,0°. Quant a les mínimes, la més alta fou la

de dia 2 amb 10,4° i la més baixa, la de dia 29 amb 4,2°.

I ja fent trampes, és a dir, avançant informació, afegim que dia u d'aquest mes, de març, la mínima fou només d'1,8° de manera que en vint-i-quatre hores es produí un descens de temperatura que arribà als 2,4°.

I meam si la neveta arribà a quallar.

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

44

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General
Pediatria
Cardiologia i Aparell Respiratori
Neurologia
Aparell Digestiu
Anàlisi Clíniques
Cirurgia General
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S. (Infermeria)
Psiquiatria
Psicologia
Ginecologia i Obstetrícia
Angiologia i Cirurgia vascular
Alergologia

HORARI:
de les 9'00 h.
a les 21'00 h.

Clínica Dental
Odontologia
Medicina Estètica
Ortodòncia
Maxilo Facial
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...
Ecografies
Otorrinolaringologia
Podologia
Centre Auditiu
Endocrinologia
Urologia

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AEGON - AGRUPACIÓ MUTUA - ALLIANZ - ASISA - CASER - PLANAS D.K.V. - GROUPAMA - IMECO - MEDIFIATC - MUTUA GENERAL DE CATALUNYA - NOVOMEDIC - SANITAS SERSANET - LA BOREAL - L'ALIANÇA - LA ESTRELLA - VITALICIO - WINTERTHUR
MUTUA D'ACCIDENTS: ASEPEYO - FIMAC - FRATERNIDAD - FREMAP
IBERMUTUAMUR - INTERCOMARCAL MAZ - UNIVERSAL - BALEAR

Plaça d'Espanya, 56 - Tel.: 971 12 00 64 - Fax: 971 120 426 - C/. Ciutat, 12 - Tel.: 971 12 00 21 - www.cem@ccmlucmajor.com

Entre noltros

Naixements.

- Julia Ramón Franci, filla de Jaime i Ana María, nasqué el 1-2-04.
- Mateu Mut Ginard, fill de Macià i Maria, nasqué el 9-1-04.
- Ariana Rojas Espinar, fill de Francisco i Francisca, nasqué el 1-2-04.
- Josep Lluís Garau Roig, fill de Antonio i Juana Ana, nasqué el 12-1-04.
- Neus Rubio Veny, filla de Felipe i Catalina, nasqué el 29-1-04.
- Maria Truyols Prohens, filla de Juan Mateo i Juana, nasqué el 4-2-04.
- Aaron Parkes Minaya, fill de Tony i Irene, nasqué el 3-2-04.
- Lola Cabello De Uriarte, fill de Raul i Blanca, nasqué el 23-1-04.
- Guillem Salvà Pons, fill de Guillem i Monserrat, nasqué el 1-2-04.
- Paula Salvà Pons, fill de Guillem i Monserrat, nasqué el 1-2-04.
- Adrián Santos Pérez, fill de Joaquín i María del Carmen, nasqué el 9-2-04.
- Hailey Marie Tucker, filla de Stuart Cyril i Gretel, nasqué el 3-2-04.
- Rafael Algar Jiménez, fill de Rafael i Magdalena, nasqué el 28-1-04.
- Norah Oliver Cidoncha, filla de Sebastián i Cristina, nasqué

el 3-2-04.

- Rafael Catalán Canaves, fill de Rafael i María, nasqué el 18-2-04.
- Verónica Linares Hidalgo, filla de Marcos Antonio i Verónica, nasqué el 19-2-04.
- Daniel Burguera González, fill de Jaime i Francisca, nasqué el 16-2-04.
- Noe Lucesa Eisermann, fill de Pablo i Silke, nasqué el 22-2-04.
- Alba Reina Crespo, filla de José Manuel i Ángela, nasqué el 16-2-04.
- Manuel Rodríguez García, fill de Manuel i María del Carmen, nasqué el 27-2-04.

Matrimonis

- Felipe Robles Aparicio i Pilar Fernández Bustos, es casaren el 19-12-03 a la Sala Consistorial.
- Conjetan Osahon i Anna Johnson, es casaren el 6-2-04 al Jutjat de Pau.
- Juan Jesús Tur Fuster i María Moreno Martínez, es casaren el 13-2-04 al Jutjat de Pau.
- Miguel Ángel Galindo López i María Eugenia Oscarez, es casaren el 6-2-04 a la Casa Consistorial.
- Juan Antonio Noguera López i Gudrun Elke Noberat, es casaren el 20-2-04 al Jutjat de Pau.
- Rafael Velasco Díaz i Vilma

Yineth Bermúdez Amezcuita, es casaren el 20-2-04 al Jutjat de Pau.

- Gregorio Rodríguez Pérez i Juana María Hernández Alemany, es casaren el 20-2-04 al Jutjat de Pau.
- Luís Enrique Jiménez Esterlín i Francisca Serra Cardona, es casaren el 13-2-04.

Defuncions.

- Javier Alberto Bustos Rodríguez, morí el 31-1-04 als 41 anys.
- Antonio Salas Terrasa, morí el 3-2-04 als 80 anys.
- Margarita Salleras Salvá, morí el 11-2-04 als 80 anys.
- Maria Tur Ramón, morí el 11-2-04 als 87 anys.
- Patrocinio Catalán Mallent, morí el 12-2-04 als 82 anys.
- María Luz Ruiz Martínez, morí el 15-2-04 als 91 anys.
- Núria De Deu Vidal, morí el 22-2-04 als 79 anys.

Dades facilitades per l'encarregat del Cementeri Municipal, Joan Lascolas, referides al Registre de Defuncions efectuat entre el 30 de gener i el 29 de febrer.

- 30 de gener. Antonio Ferrer Cardell, morí als 86 anys.
- 31 de gener. Javier Alberto Bustos Rodríguez, morí als 41 anys.
- 1 de febrer. Jaime Mut Mulet, morí als 61 anys.
- 3 de febrer. Antonia Servera Carrió, morí als 84 anys.
- 3 de febrer. Antonio Salas Te-

rrasa, morí als 80 anys.

- 6 de febrer. Jaime Crespi Coll, morí als 76 anys.
- 8 de febrer. Antonio Jaime Oliver, morí als 77 anys.
- 10 de febrer. Pilar Martín Valero, morí als 83 anys.
- 10 de febrer. Antonia Mas Fons, morí als 96 anys.
- 10 de febrer. Pedro García Vargas, morí als 69 anys.
- 11 de febrer. Amalia Fernández Lomas, morí als 75 anys.
- 11 de febrer. Margarita Salleras Salvá, morí als 80 anys.
- 11 de febrer. Maria Tur Ramón, morí als 87 anys.
- 12 de febrer. Patrocinio Catalán Mallent, morí als 82 anys.
- 13 de febrer. Coloma Mascajó Adrover, morí als 79 anys.
- 14 de febrer. Francisco Ramos Higuero, morí als 42 anys.
- 15 de febrer. María Luz Ruiz Martínez, morí als 87 anys.
- 16 de febrer. Salvador Vaquer Bortone, morí als 84 anys.
- 16 de febrer. Tomàs Thomàs Mut, morí als 85 anys.
- 17 de febrer. Daniel Martínez Benítez, morí als 20 anys.
- 22 de febrer. Nuria De Déu Vidal, morí als 80 anys.
- 23 de febrer. Ángela Monserrat González, morí als 76 anys.
- 23 de febrer. Carmen Vidal Llorens, morí als 91 anys.
- 26 de febrer. Antonia Miralles Serra, morí als 83 anys.
- 28 de febrer. Horacio Garriga Guardia, morí als 76 anys.
- 29 de febrer. Pompilia Tomas Ivorra, morí als 36 anys.
- 29 de febrer. Mateu Gelabert Balaguer, morí als 34 anys.

Ramis
pastisseria d'autor

Antoni Maura, 15 • Tel. 971 66 03 17
Ronda Migjorn, 2 • Tel. 971 12 12 74
07620 Lluçmajor (Mallorca)

Forn de Pa - Pastisseria

C/. Major, 79
Tel. 971 66 09 45
(Lluçmajor)

*Li oferim el
nou servei de
buffets a domicili
(freds i calents)*

20 Noms d'home

Llorenç Mascaró

Ç A T P E L A Ç R A M A C X T E V C
H U B E S I M Y S A L F O N S S H E
A V M S D Q Y A B R U E I T I X I T
S F E I Ç E E G S E P L E S Y T A F
A P E N M I D E M A S V I C Z N E P
M I A O I B P O T X E N S S R A P L
S I R I U R T A D U C R S E L N A E
O S R D Q R E Ç Y A C R B C L I S A
T T E U A E V I T N A T S N O C O M
A E R B O B F E Z W E I C A R L E S
L D N E J A I D R A R E G R E A P I
R I S E F O A R Ç I S U E F N U Y B
X R L I B R R V X A S S I V Ç S S E
A S L E A T A D E T A Z Y U A Z O T
S D I Q M E L L I U G T B A S Ç U V

Solució del mes passat

Alemanys - Anglès - Danès - Espanyol - Finès - Francès -
Grec - Italià - Neerlandès - Portuguès - Suec.

46

FONTANERIA LLUCMAJOR S.L.

Instal·ladora Autoritzada núm. 375

**Instal·lacions sanitàries - Calefacció
Piscines - Aire condicionat**

*Amb calefacció i aigua
calenta sanitària*

*Si teniu qualche problema
crídu-nos.*

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 659/17 05 70
Lluçmajor

Pes forat d'es moix

Fa devers un mes, un empleat de l'Ajuntament, en Pep Gómez, va posar el peu damunt una comporta del clavegueram de s'Arenal (que hi ha a la banda dreta de la Carretera Militar, just passat el carrer de Sant Bartomeu, anant cap a la depuradora), la qual va bascular, desplaçant-se, i hi va caure (segons ens han dit i hem pogut sentir, per davall hi passa un bram d'aigua de la depuradora), però es va salvar de ser succionat gràcies que es va poder aferrar. La comporta està igual, demà pot passar el mateix. Al seu costat hi ha una petita pista per a jocs infantils, una zona d'esplai sense cap classe de separació.

Avui, el perill és el mateix de fa un mes. La comporta continua basculant perquè a dins de la tapa no es correspon a la vasa, sinó que és un poc més gran que el forat.

Esperem que l'Àngel de la Guarda protegeixi els infants.

FUNERÀRIA
Ca'n Pere Antoni
SUCCESSOR DE TOMEU BLANCH "PORTASSA"

SERVEI 24 HORES

Telèfons: 971 620 129 - 606 946 712

Fax: 971 141 008

Agent a Lluçmajor: José Miguel Tomàs Bonet
C/ Orient, 102 Tels. 971 66 41 59 - 629 668 707

SERVEIS:

Particulars

Tramitacions trasllats fora del terme de Lluçmajor
Incineracions (Palma i Bon Sosec)

COMPANYIES:

Finisterre • Ocaso-Inca (Ag. 197) • Sta. Lucia
Previsora • Lloret • NorteHispania

Domicili: C. Joan Mesquida, 10 (Santa Maria)

SERVEI OFICIAL:

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER Nuevas emociones
C/. Hispanitat, 19 • Tel.: 971 66 06 47 • Lluçmajor se abren camino.

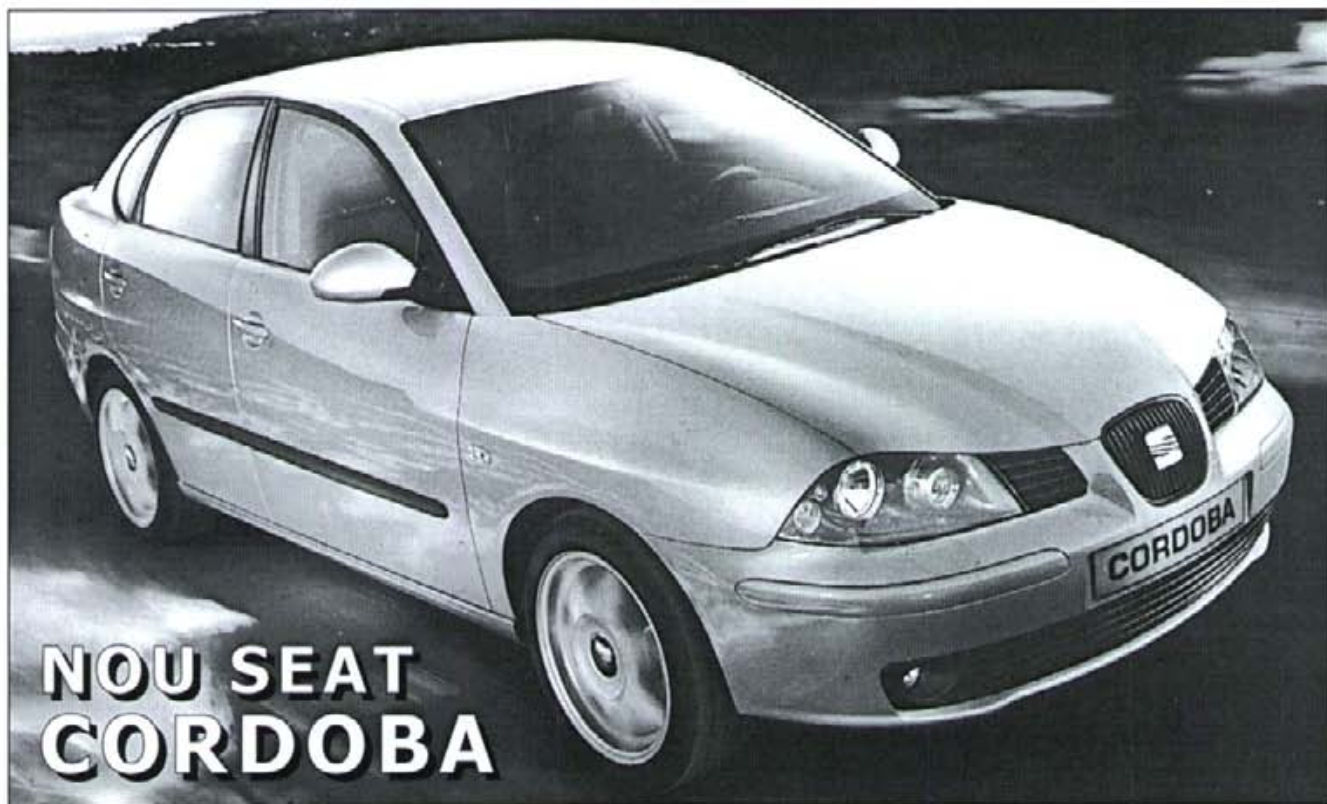

SEAT

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Rubí Automóviles Llucmajor, S.L.

NOU SEAT CORDOBA

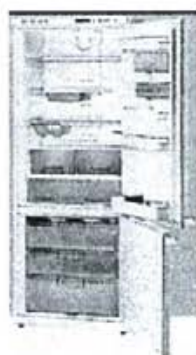
AUTO - ELÈCTRIC
Barcelo
S.L.

Red Oficial de Talleres Bosch Car Service

MULTIMARCA MULTISERVICIO

Todo para tu automóvil

ESQUEMA GENERAL DE INSTALACIÓN BAJO PILA

BOSCH PIENSA EN SU HOGAR

Ronda Ponent, 27 - 07620 Llucmajor - Tel. 971 66 01 70 - Fax: 971 66 41 07 - E-mail guibar@teleline.es